

STUDIE OPTIMALIZACE NAKLÁDÁNÍ S ODPADY V OBCI HORNÍ MĚSTO

Zadavatel studie:

Sdružení obcí Rýmařovska
Náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov
IČ: 63024276
DIČ: CZ63024276
telefon: 554 254 308-9
e-mail: pohanelova.nikola@rymarovsko.cz
ID datové schránky: fsp96rw

Zpracovatel studie:

Jan Prejda
poradenství v odpadech a ekonomice
Březnice 638, 760 01 Zlín
IČ: 05533872
tel.: 725 977 839
e-mail: prejdajes@gmail.com
ID datové schránky: d9h6vwc

Datum zpracování studie: červen 2021

Sdružení obcí Rýmařovska využilo na zpracování studie dotační program „Podpora odpadového hospodářství pro rok 2020“ poskytovaný Moravskoslezským krajem, 28. října 117, 702 18 Ostrava.

OBSAH STUDIE

ANALYTICKÁ ČÁST	6
1. Úvod.....	6
1.1 Důvody pořízení studie.....	6
1.2 Zadavatel studie	6
1.3 Kontaktní údaje města/obce	6
1.4 Zpracovatel studie	7
2. Stručná charakteristika území	7
2.1 Správní členění města/obce, dopravní dostupnost.....	7
2.2 Počet obyvatel, typy zástavby.....	9
2.3 Přírodní podmínky.....	9
2.3.1 Zvláště chráněná území	10
2.3.1 Ochranná pásma vodních zdrojů	11
3. Obecně závazné vyhlášky v odpadovém hospodářství.....	12
3.1 Obecně závazné vyhlášky měst a obcí.....	12
3.2 Vyhláška o systému nakládání s komunálními odpady.....	12
3.3 Vyhláška o místním poplatku	12
4. Zařízení pro nakládání s odpady ve městě/obci a okolí.....	13
5. Management nakládání s odpady	14
5.1 Smluvní vztahy – odpadové hospodářství	14
5.1.1 Smlouva SUEZ CZ a.s.....	14
5.1.2 Smlouva Městské služby Rýmařov s.r.o.....	14
5.1.3 Smlouva s TextilEco a.s.....	14
5.2 Smlouva s EKO-KOM, a.s.	14
5.3 Smlouva o výpůjčce Rýmařovsko, o.p.s.....	14
5.4 Smlouvy s kolektivními systémy	15
6. Produkce odpadů a nakládání s odpady ve městě/obci.....	15
6.1 Celková produkce odpadů.....	15
6.1.1 Odpady kategorie nebezpečný odpad.....	16
6.1.2 Odpady kategorie ostatní odpad	16
6.2 Měrná produkce odpadů.....	17
6.3 Směsný komunální odpad (SKO) a objemný odpad	18
6.4 Separované komunální odpady (plast, papír, sklo, nápojové kartony, kovy)	20
6.4.1 Papír	21
6.4.2 Plasty	21
6.4.3 Sklo.....	22
6.4.4 Nápojový karton	23
6.4.5 Kovy.....	23
6.4.6 Separovaný odpad (papír, plast, sklo, kovy) – souhrnné údaje	23
6.5 Textil, oděvy, obuv.....	24
6.6 Bioodpad	24
6.7 Jedlé oleje a tuky.....	25
6.8 Stavební a demoliční odpady.....	25
6.9 Zpětný odběr elektrozařízení	25
6.10 Předání odpadů oprávněným osobám	25
7. Ekonomická analýza odpadového hospodářství obce	26

7.1	Náklady na odpadové hospodářství.....	26
7.1.1	Náklady na jednotlivé komodity odpadů	26
7.1.2	Průměrné náklady na jednotlivé segmenty OH s přepočtem na 1 poplatníka	27
7.1.3	Náklady na 1 t sledovaných odpadů v roce 2020.....	28
7.2	Příjmy odpadového hospodářství.....	28
7.2.1	Příjmy od poplatníků.....	28
7.2.2	Příjmy od EKO-KOM, a.s.	28
7.2.3	Ostatní příjmy v OH.....	29
7.2.4	Celkové příjmy v OH.....	29
7.2.5	Porovnání nákladů a příjmů v odpadovém hospodářství obce	30
8.	Shrnutí analytické části – hlavní závěry	31
8.1	System odpadového hospodářství, OZV.....	31
8.2	Jednotlivé složky odpadu – nakládání, množství, náklady.....	31
8.3	Porovnání nákladů na tříděné odpady s podobnými obcemi ČR a s průměrem v Moravskoslezském kraji, potenciální podíl využitelných odpadů v SKO.....	32
8.3.1	Porovnání nákladů na tříděné odpady podle EKO-KOM, a.s.	32
8.3.2	Potenciální podíl využitelných odpadů v SKO	33
8.4	Hlavní ekonomické závěry.....	34
8.5	Smluvní vztahy.....	34
8.6	Informování a vzdělávání veřejnosti.....	34
NÁVRHOVÁ ČÁST		35
9.	Východiska pro návrhovou část.....	35
9.1	Právní úprava hospodaření s odpady v obcích.....	35
9.2	Platné legislativní předpisy v odpadovém hospodářství	35
9.2.1	Základní legislativa EU.....	35
9.2.2	Základní legislativa ČR.....	37
9.3	Nový zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech.....	37
9.4	Východiska pro návrhovou část vyplývající z analytické části studie	42
10.	Nakládání s jednotlivými druhy odpadů – návrhy a doporučení	42
10.1	Směsný komunální odpad a objemný odpad.....	42
10.2	Odděleně sbírané využitelné složky odpadu (tříděný odpad)	43
10.3	Biologicky rozložitelné odpady	44
10.4	Nebezpečné odpady	45
10.5	Stavební a demoliční odpady.....	45
11.	Návrh úpravy stávajících sběrných míst nádob na tříděný odpad, sběrný dvůr.....	46
12.	Nastavení systému a agenda odpadového hospodářství měst/obcí.....	47
13.	Shrnutí – závěr	48

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1	Vývoj počtu trvale žijících obyvatel.....	9
Tabulka č. 2	Počet bytů podle typu bydlení.....	9
Tabulka č. 3	Celková produkce odpadů.....	15
Tabulka č. 4	Produkce odpadů kategorie nebezpečný odpad.....	16
Tabulka č. 5	Produkce odpadů kategorie ostatní odpad.....	16
Tabulka č. 6	Měrná produkce odpadů na 1 obyvatele.....	17
Tabulka č. 7	Měrná produkce SKO na 1 poplatníka.....	17

Tabulka č. 8	Produkce SKO a objemného odpadu.....	18
Tabulka č. 9	Výtěžnost separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s. (kg/ob/rok 2019).....	20
Tabulka č. 10	Sběrná síť separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s. – hustota stanovišť	21
Tabulka č. 11	Produkce papíru.....	21
Tabulka č. 12	Produkce plastu.....	22
Tabulka č. 13	Produkce skla	22
Tabulka č. 14	Produkce kovů	23
Tabulka č. 15	Produkce separovaného odpadu celkem – hlášení ISPOP	23
Tabulka č. 16	Produkce separovaného odpadu celkem – EKO-KOM, a.s., r. 2020.....	23
Tabulka č. 17	Produkce textilu a oděvů	24
Tabulka č. 18	Předání odpadů oprávněným osobám.....	25
Tabulka č. 19	Celkové náklady obce na odpadové hospodářství r. 2018-2020	26
Tabulka č. 20	Náklady obce na jednotlivé segmenty OH v Kč.....	26
Tabulka č. 21	Rozdíl nákladů obce na jednotlivé segmenty OH v Kč mezi r. 2019-2018.....	26
Tabulka č. 22	Rozdíl nákladů obce na jednotlivé segmenty OH v Kč mezi r. 2020-2019.....	26
Tabulka č. 23	Rozdíl nákladů obce na jednotlivé segmenty OH v Kč mezi r. 2020-2018.....	27
Tabulka č. 24	Náklady obce na jednotlivé segmenty OH v Kč s % zastoupením r. 2020.....	27
Tabulka č. 25	Počet poplatníků v obci Horní Město.....	27
Tabulka č. 26	Náklady na jednotlivé segmenty OH s přepočtem na 1 obyvatele	27
Tabulka č. 27	Celkové náklady a náklady na 1 t jednotlivých druhů odpadů v roce 2020	28
Tabulka č. 28	Příjmy z místního poplatku	28
Tabulka č. 29	Příjmy od EKO-KOM, a.s. – odměna obci za tříděné obalové odpady.....	28
Tabulka č. 30	Celkové příjmy obce v OH	29
Tabulka č. 31	Celkové příjmy obce v OH	29
Tabulka č. 32	Celkové příjmy obce v OH – % vyjádření.....	29
Tabulka č. 33	Celkové příjmy obce v OH s přepočtem na 1 obyvatele a 1 poplatníka	30
Tabulka č. 34	Rozdíl mezi příjmy a náklady na OH obce	30
Tabulka č. 35	Rozdíl mezi příjmy a náklady na OH obce s přepočtem na 1 obyvatele.....	30
Tabulka č. 36	Rozdíl mezi příjmy a náklady na OH s přepočtem na 1 poplatníka	30
Tabulka č. 37	Porovnání vybraných nákladů na odpady podle EKO-KOM, a.s.....	32
Tabulka č. 38	Potenciální podíl využitelných odpadů v SKO – účinnost třídění z SKO	33

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1	Vývoj počtu trvale žijících obyvatel.....	9
Graf č. 2	Celková produkce odpadů.....	16
Graf č. 3	Produkce SKO a objemného odpadu (t/rok).....	18
Graf č. 4	Produkce SKO a objemného odpadu (kg/1 obyvatele, kg/1 poplatník)	19
Graf č. 5	Produkce SKO (t/rok) – srovnání podle EKO-KOM, a.s.....	19
Graf č. 6	Výtěžnost separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s. (kg/ob/rok 2019).....	20
Graf č. 7	Produkce papíru.....	21
Graf č. 8	Produkce plastu.....	22

Graf č. 9	Produkce skla	22
Graf č. 10	Produkce separovaného odpadu celkem – hlášení ISPOP	24

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1	Hranice území obce Horní Město	7
Obrázek č. 2	Hranice katastrálních území obce Horní Město	8
Obrázek č. 3	Mapa zvláště chráněných území.....	10
Obrázek č. 4	Mapa ochranných pásem vodních zdrojů.....	11

SEZNAM ZKRATEK

AT ₄	test respirační aktivity (testovací metoda pro hodnocení stability bioodpadu na základě měření spotřeby kyslíku za 4 dny)
BIO	biologicky rozložitelný odpad
ČSÚ	Český statistický úřad
EVL	evropsky významná lokalita
CHKO	chráněná krajinná oblast
IČZ	identifikační číslo zařízení
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností
KO	komunální odpad
MSK	Moravskoslezský kraj
NATURA 2000	soustava chráněných území evropského významu
NK	nápojový karton
NO	nebezpečný odpad
NPR	národní přírodní rezervace
ob.	obyvatel
obč.	občan
OC	odpadové centrum (myšleno Odpadové centrum Rýmařov)
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
ORP	obec s rozšířenou působností
OZV	obecně závazná vyhláška
POH	Plán odpadového hospodářství
popl.	poplatník
PR	přírodní rezervace
RE-USE	znovupoužitelnost (výrobku)
SD	sběrný dvůr
SKO	směsný komunální odpad
SOR	Sdružení obcí Rýmařovsko
TO	tříděný odpad
ÚSES	územní systém ekologické stability
VO	velkoobjemový (kontejner, objemný odpad)

ANALYTICKÁ ČÁST

1. Úvod

1.1 Důvody pořízení studie

Předmětem zakázky je vypracování Studie optimalizace nakládání s odpady v obci Horní Město na základě smlouvy o dílo uzavřené dne 9.3.2021 mezi zadavatelem Sdružení obcí Rýmařovska a zpracovatelem Janem Prejdou. Tato studie je dílčím dílem uvedené smlouvy o dílo, které je zpracováno pro každou obec/město sdružení zvlášť. Dále je zpracována jedna společná studie pro celé sdružení obcí.

Účelem této dílčí studie je posoudit současnou situaci a stanovit rámec dalších kroků v odpadovém hospodářství obce Horní Město. Studie je zaměřena na všechny odpady vznikající obci, zvláště pak na odpady směsné, které budou v blízké budoucnosti podléhat změně nakládání v závislosti na nové odpadové legislativě ČR, a na odpady tříděné, jejichž vytrídění pomáhá snižovat množství odpadů směsných. Ve studii je rovněž popsána nová legislativa ČR v oblasti nakládání s odpady, která vešla v platnost 1.1.2021 a má podstatný vliv na fungování odpadového hospodářství v obcích.

Dílo je realizováno v rámci dotační podpory projektu Moravskoslezského kraje s názvem Podpora odpadového hospodářství (ŽPZ/05/2020). Podle tohoto programu se poskytují, mimo jiné, účelové neinvestiční dotace na pořízení studie optimalizace obecního systému nakládání s komunálními odpady.

Cílem tohoto dotačního programu je podpořit prostřednictvím poskytnutí dotace navržení opatření vedoucích k efektivnějšímu předcházení vzniku komunálních odpadů a k efektivnějšímu nakládání s nimi v rámci obecních systémů v souladu s Plánem odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje pro období 2016 - 2026 a za účelem splnění jeho cílů.

1.2 Zadavatel studie

Sdružení obcí Rýmařovska
Náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov
IČ: 63024276
DIČ: CZ63024276
ID datové schránky: fsp96rw

Statutární zástupce sdružení: Eva Lašáková, předsedkyně sdružení
Kontaktní osoba: Ing. Nikola Pohanělová, projektová manažerka SOR a MAS Rýmařovsko
telefon: 554 254 308-9, 605 920 979
e-mail: pohanelova.nikola@rymarovsko.cz

1.3 Kontaktní údaje města/obce

Obec Horní Město
793 44 Horní Město 97
IČ: 00296015
DIČ: CZ00296015
telefon: 554 281 002
e-mail: podatelna@hornimesto.cz
ID datové schránky: azrbd7c

Statutární zástupce:
Mgr. Lenka Holešová, starostka obce
tel.: 554 230 127, 724 178 698
e-mail: starosta@hornimesto.cz

1.4 Zpracovatel studie

Jan Prejda

poradenství v odpadech a ekonomice

Březnice 638, 760 01 Zlín

IČ: 05533872

tel.: 725 977 839

e-mail: prejdajes@gmail.com

ID datové schránky: d9h6vwc

2. Stručná charakteristika území

2.1 Správní členění města/obce, dopravní dostupnost

Obec Horní Město leží v Moravskoslezském kraji, okrese Bruntál, v pohoří Nížký Jeseník a částečně v Hanušovické vrchovině. Nejnižší nadmořské výšky dosahuje území obce v jižní části, kde potok Huntava opouští katastr Rešova (335 m n.m.) a nejvyšší v severní části – Dobřečovská hora (809 m n.m.). Obec má pět základních sídelních jednotek a pět katastrálních území: Dobřečov, Horní Město, Rešov, Skály (k.ú. Skály u Rýmařova) a Stříbrné Hory.

Obrázek č. 1 Hranice území obce Horní Město

Zdroj: mapy.cz

Horní Město leží na státní silnici II. třídy II/370 Rýmařov – Zábřeh. V okolí obce se historicky těžilo stříbro, město bylo založeno na místě osady Hankštejn jako svobodné královské horní město roku 1580. Zástavba středu obce má městský charakter, dominantou je kostel sv. Máří Magdaleny z roku 1611. Kolem centra je zástavba tvořena rodinnými i bytovými domy.

Místní část Dobřečov je malé sídlo nacházející se severozápadně od Horního Města v Hanušovické vrchovině. Obec leží mimo hlavní komunikační trasy, protéká jí Dobřečovský potok. Obytnou zástavbu tvoří rodinné domky a původní zemědělské usedlosti.

Místní část Rešov je malé sídlo, které se nachází jižně od Horního Města, leží mimo hlavní trasy, asfaltová silnice tady končí. Zástavbu obce tvoří původní zemědělské usedlosti. Územím protéká potok Huntava, na kterém jsou známé Rešovské vodopády. Rešov je hojně navštěvován turisty, jedná se o sídlo spíše s rekreačními objekty.

Místní část Skály se nachází na příjezdové silnici II/370 od Rýmařova. Jedná se o malé sídlo, bývalou hornickou osadu, obytnou zástavbu tvoří původní zemědělské usedlosti a bytové domy. Skálami protéká potok Huntava.

Místní část Stříbrné Hory leží severně od Horního Města na odbočce z místní části Skály. Malé sídlo, bývalou hornickou osadu, tvoří roztroušené rodinné domky a původní zemědělské usedlosti. Severní část katastru leží v CHKO Jeseníky. Stříbrnými Horami protéká potok Huntava.

Z centra Horního Města je do centra Rýmařova cca 5,5 km, do Bruntálu 25 km. Obcí s rozšířenou působností a pověřeným úřadem je pro obec Horní Město město Rýmařov.

Obec Horní Město je zapojena do Sdružení obcí Rýmařovska, které, mimo jiné, spolupracuje na společných aktivitách v oblasti odpadového hospodářství. Sdružení bylo založeno v roce 1993 a jeho členy je v současné době 14 měst a obcí. Od r. 2004 je obec Horní Město zapojena do MAS Rýmařovsko, o.p.s.

Obrázek č. 2 Hranice katastrálních území obce Horní Město

Zdroj: Katastr nemovitostí ČR

2.2 Počet obyvatel, typy zástavby

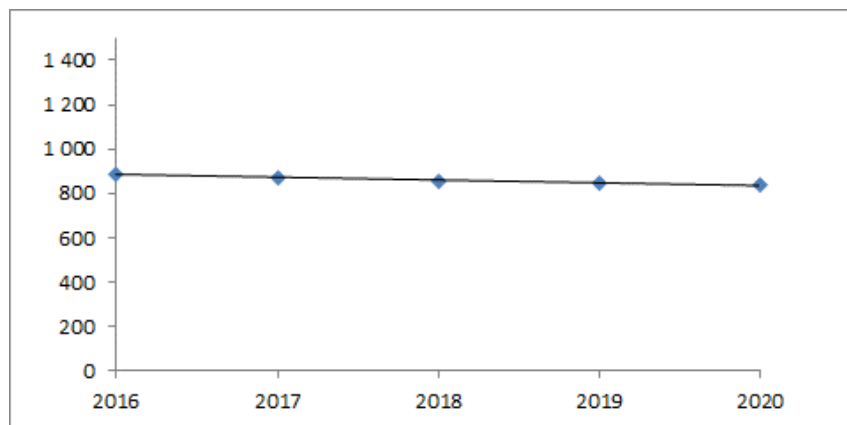
Obec Horní Město má v současné době 836 obyvatel, jejich počet postupně klesá. Z celkového počtu obyvatel žije v Horním Městě cca 600 obyvatel, ve Skalách cca 100 obyvatel, v Dobřečově cca 50 obyvatel, ve Stříbrných Horách cca 50 obyvatel a v Rešově cca 30 obyvatel.

Tabulka č. 1 Vývoj počtu trvale žijících obyvatel

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet obyvatel	887	867	850	844	836

Zdroj: ČSÚ – Městská a obecní statistika, data vždy k 1.1. daného roku

Graf č. 1 Vývoj počtu trvale žijících obyvatel

Z hlediska charakteru zástavby převládají domy pro individuální bydlení. Podle počtu bytů je v obci převážná většina obyvatel soustředěna v rodinných domech, ale v Horním Městě a v místní části Skály je nezanedbatelný počet bytů také v bytových domech.

Tabulka č. 2 Počet bytů podle typu bydlení

Počet domů	Domy celkem		343
	druh domu	bytový dům	26
		rodinný dům	309
		ostatní budovy	8
Počet bytů	Byty celkem		360
	druh domu	bytový dům	131
		rodinný dům	224
		ostatní budovy	5
Počet hospodařících domácností			386

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2011

V obci Horní Město bylo při posledním dokončeném sčítání domů a bytů v roce 2011 - 309 rodinných domů a 26 bytových domů. V rodinných domech se nacházelo 224 bytů a v bytových domech 131 bytů. V obci bylo v roce 2011 celkem 386 hospodařících domácností.

Tyto údaje mohou sloužit pro stanovení optimálního zasíťování obce nádobami na odpad, které se umisťují k domům podle počtu bytů, nebo k řešení sběru bioodpadu a podpoře domácího kompostování.

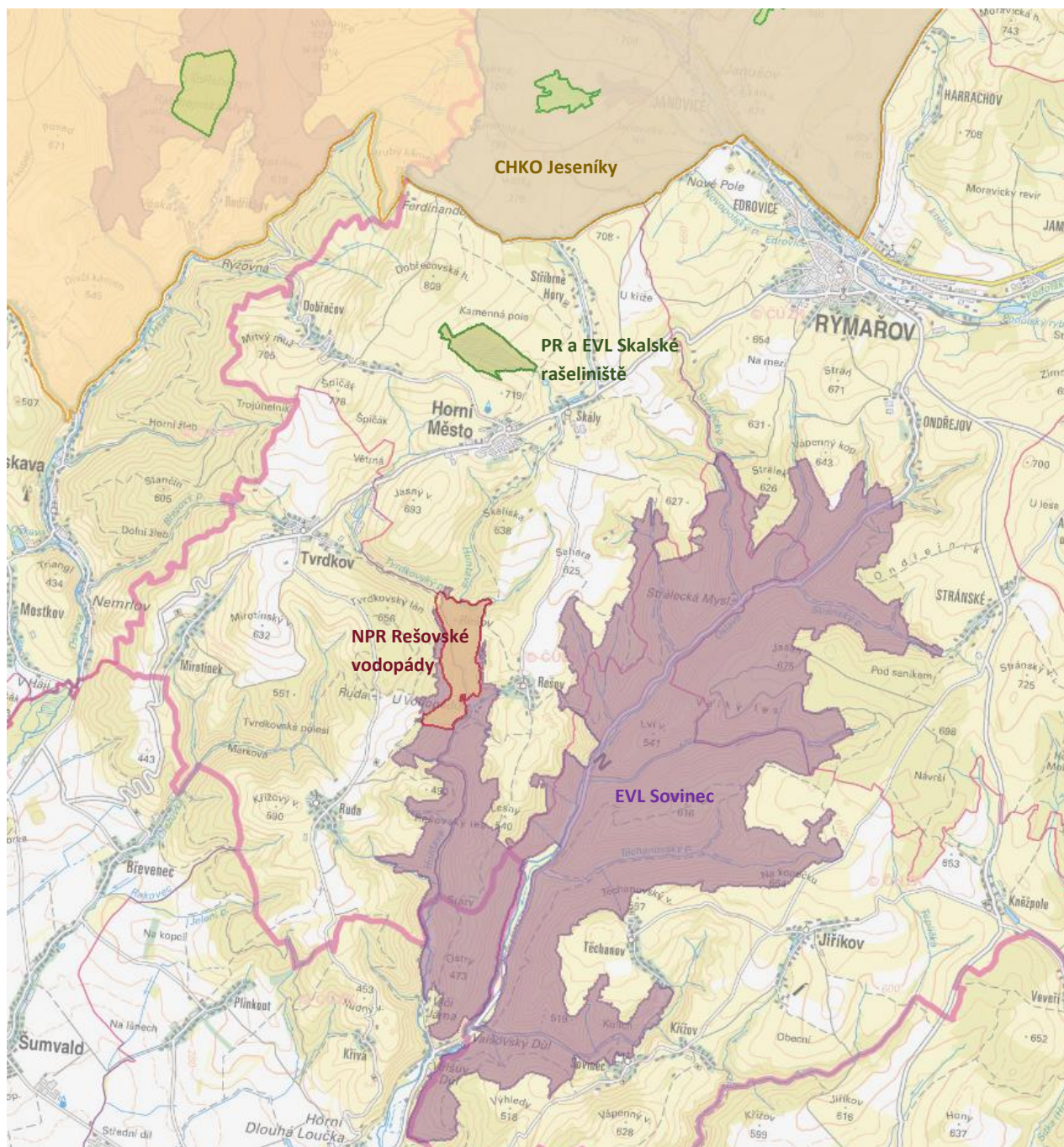
2.3 Přírodní podmínky

Severní část katastru místní části Stříbrné Hory spadá do CHKO Jeseníky. Převážná část území obce, především celý katastr Rešova, převážná část katastrů Horní Město a Dobřečov, a také část katastrů Skály u Rýmařova a Stříbrné Hory se nachází v přírodním parku Sovinecko. Část přírodního parku Sovinecko byla vyhlášena Evropskou významnou lokalitou EVL Sovinec.

2.3.1 Zvláště chráněná území

Zvláště chráněným velkoplošným územím, které zasahuje na severní straně do území obce, je CHKO Jeseníky, které bylo zároveň zařazeno do soustavy NATURA 2000 jako Ptačí oblast Jeseníky. Na jižní straně území obce zasahuje evropsky významná lokalita EVL Sovinec. Nejcennější část tohoto území byla vyhlášena maloplošným zvláště chráněným územím – Národní přírodní rezervace NPR Rešovské vodopády. EVL Sovinec plní funkci nadregionálního biocentra v systému ÚSES. Na katastru Skály u Rýmařova se nachází Přírodní rezervace EVL Skalské rašeliniště.

Obrázek č. 3 Mapa zvláště chráněných území

Zdroj: AOPK ČR – Ochrana přírody

CHKO a Ptačí oblast Jeseníky

Jeseníky, to jsou lesnaté hory se zaoblenými hřbety, prameny vody stékající hlubokými údolími, staleté pralesy přecházející v horskou tundru, kamenná moře, ledovcové kary s padajícími lavinami, nespoutané horské bystřiny se stříbrně bílými vodopády a průzračnými mechovými tůňemi, rašeliniště, květnaté podhorské louky a do údolí zasazené dlouhé horské vesnice se starými chalupami.

Oblast CHKO Jeseníky je zároveň chráněna v rámci soustavy Natura 2000 podle směrnic EU (Směrnice Rady č. 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků, Směrnice Rady č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin), jako Ptačí oblast Jeseníky CZ0711017. Území CHKO Jeseníky je zároveň chráněno podle zákona o vodách jako Chráněná oblast přirozené akumulace vod CHOPAV Jeseníky.

EVL Sovinec

Lokalita zahrnuje údolí Oslavy, Huntavy a přilehlé, zejména lesnaté oblasti jižně od Rýmařova, směrem na Uničov. Lesní biotopy, které jsou předmětem ochrany zaujímají téměř 70 % z celkové rozlohy. Nadregionálně významné je zastoupení jedle ve většině porostů. Význam této lokality spočívá také v rozsahu a zachovalosti bučin. Jedná se o porosty na velkých souvislých plochách a s velkým procentem zastoupení mladých porostů a s výskytem chráněného netopýra černého.

NPR Rešovské vodopády

Předmětem ochrany jsou přirozené lesní porosty tvořené především suťovými lesy a květnatými a acidofilními bučinami, hluboce zaříznutý skalní kaňon s přirozeným tokem říčky Huntavy s vodopády a s četnými peřejemi, populace vzácného a ohroženého druhu rostliny šikoušek zelený (*Buxbaumia viridis*), včetně jeho biotopu, populace vzácných a ohrožených druhů živočichů netopýra černého, netopýra velkého a vrápence malého, včetně jejich biotopů.

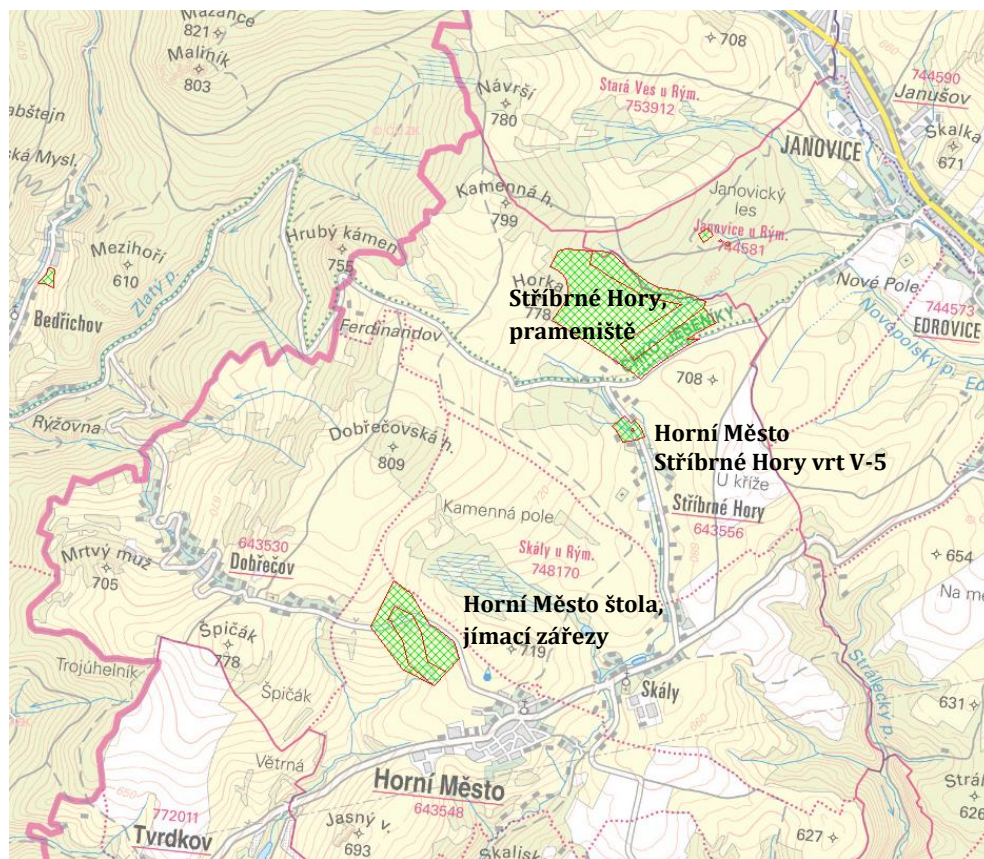
PR a EVL Skalské rašelinště

Svým charakterem patří lokalita k tzv. odtokovým pramenním rašelinštím. Na jejím území bylo zjištěno 11 výraznějších pramenních vývěřů. Z původně rozsáhlého bezlesí se dnes zachovaly dvě menší rašelinné loučky. Za nejcennější části rezervace je považována nejvlhčí část rašelinště s porosty zelených a hnědých rašeliníků s populací rosnatky okrouhlohlisté. Skalské rašelinště je pravděpodobně jedinou recentní lokalitou severského druhu nosatce *Bagous frit* v ČR.

2.3.1 Ochranná pásma vodních zdrojů

Na území obce Horní Město byla vyhlášena 3 ochranná pásma vodních zdrojů.

Obrázek č. 4 Mapa ochranných pásem vodních zdrojů

Zdroj: Hydroekologický informační systém VÚV TGM

V katastru Horní Město bylo vyhlášeno ochranné pásmo vodního zdroje podzemní vody Horní Město štola, jímací zářezy. Ochranné pásmo vyhlásil v roce 1978 vodoprávní úřad pod č.j. Voda-1352/78-235-Pa-88. Vodou je zásobováno Horní Město.

Ve Stříbrných Horách je ochranné pásmo vodního zdroje podzemní vody Horní Město Stříbrné Hory vrt V-5. Bylo vyhlášeno v roce 2008 vodoprávním úřadem pod č.j. 24813/2008. Vodou je zásobováno Horní Město.

V katastru Stříbrné Hory bylo vyhlášeno ochranné pásmo vodního zdroje podzemní vody Stříbrné Hory, prameniště. Rozhodnutí bylo vydáno v roce 2001 vodoprávním úřadem pod č.j. RŽP-8742/01-231/Ka/155. Vodou jsou zásobovány Stříbrné Hory.

3. Obecně závazné vyhlášky v odpadovém hospodářství

3.1 Obecně závazné vyhlášky měst a obcí

Obce mohou ve své samostatné působnosti vydávat tzv. obecně závazné vyhlášky (OZV), kterými ukládají na svém území určité povinnosti. Nedodržení vyhlášky je potom přestupkem, za který může obecní úřad obce udělit pokutu. Vyhlášky musí schválit zastupitelstvo na svém zasedání. Poté se vyhláška obce vyvěsí na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Vyhlášky zpravidla nabývají účinnosti 15. den po vyvěšení na úřední desce. Co nejdříve po vyhlášení musí obce každou vyhlášku poslat Ministerstvu vnitra. Obce jsou povinny vést evidenci vyhlášek, které vydaly. Musí umožnit komukoli na vyžádání do vyhlášky nahlédnout. Většina obcí zveřejňuje vyhlášky na webových stránkách.

Podle § 59 zákona č. 541/2020 Sb. o odpadech může obec ve své samostatné působnosti nastavit obecně závaznou vyhláškou obecní systém nakládání s odpady na jejím katastrálním území, ve které může stanovit povinnosti osob související s předáváním odpadů a movitých věcí do obecního systému a určit místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat:

- a) stavební a demoliční odpad vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících fyzických osob,
- b) movité věci v rámci předcházení vzniku odpadu,
- c) komunální odpad vznikající na území obce při činnosti právnických a podnikajících fyzických osob, které se do obecního systému na základě písemné smlouvy zapojí,
- d) výrobky s ukončenou životností v případě, pokud je přebírá v rámci služby pro výrobce podle zákona o výrobcích s ukončenou životností, nebo
- e) rostlinné zbytky z údržby zeleně, zahrad a domácností ke zpracování na kompost v rámci komunitního kompostování.

3.2 Vyhláška o systému nakládání s komunálními odpady

Obec Horní Město nemá vydanou Obecně závaznou vyhlášku (OZV) o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce. Systém není stanoven ani jiným způsobem a obec tak nemá zpracované pokyny v oblasti odpadového hospodářství pro občany a pro podnikatelské subjekty, kteří jsou zapojeni do obecního systému OH.

Obvykle obce OZV o systému OH vydávají, mají pak přesně stanoven systém OH obce na svém území a určují rozsah třídění komunálního odpadu a způsob jeho shromažďování, způsob shromažďování biologicky rozložitelného odpadu, nebezpečného odpadu, objemného odpadu, směsného komunálního odpadu a nakládání se stavebním odpadem.

3.3 Vyhláška o místním poplatku

Obec má vydanou OZV č. 1/2020 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, účinnost OZV je od 1.1.2021.

OZV zavádí místní poplatek za provoz systému OH obce, upravuje podmínky pro plátce a stanovuje sazbu poplatku pro rok 2021. Poplatek platí:

- fyzická osoba přihlášená v obci,

- fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterých není přihlášená žádná fyzická osoba, a to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu; má-li ke stavbě určené k individuální rekreaci, bytu nebo rodinnému domu vlastnické právo více osob, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně.

Za fyzické osoby tvořící domácnost může poplatek platit jedna osoba. Za fyzické osoby žijící v rodinném nebo bytovém domě může poplatek platit vlastník nebo správce. Osoby, které platí poplatek za více fyzických osob, jsou povinny správci poplatku oznámit jméno, popřípadě jména, příjmení a data narození osob, za které poplatek platí.

Sazba poplatku je stanovena na 800 Kč/rok.

Od poplatku je osvobozena fyzická osoba, která je umístěna do dětského domova pro děti do 3 let věku, školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo školského zařízení pro preventivně výchovnou péči na základě rozhodnutí soudu nebo smlouvy, nebo umístěna do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu, na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností, zákonného zástupce dítěte nebo nezletilého, nebo umístěna v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory, domově se zvláštním režimem nebo chráněném bydlení. Dále se od poplatku osvobozují poplatníci pobývajíc déle než 6 měsíců v příslušném kalendářním roce v léčebných ústavech, pobývají déle než 6 měsíců v zahraničí, kterým byl údaj o místě přihlášení úředně zrušen a jejich místem přihlášení je sídlo ohlašovny – Obecní úřad Horní Město 97 a jejichž skutečný pobyt není znám, ve výkonu odnětí svobody, příp. vazby po dobu jejího trvání a po dobu nařízené ústavní výchovy. Úlevy na poplatku se neposkytují.

Vyhláška se musí pro následující rok upravit podle novely zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.

4. Zařízení pro nakládání s odpady ve městě/obci a okolí

V obci Horní Město se nenachází žádné zařízení pro nakládání s odpady. Nejbližší zařízení jsou v Rýmařově. Obec Horní Město provozuje sběrný důr – sběrné místo obce (dále také „SD“). Nejedná se o zařízení povolované podle zákona o odpadech. Jedná se o oplocené místo na okraji obce, kde se skladují různé materiály pro potřeby obce a místo slouží také pro shromažďování odpadů.

Sběrný dvůr Horní Město – sběrné místo obce

- provozovatel: Obec Horní Město
- povolení: nepotřebuje, jedná se o směrné místo, nikoliv o zařízení dle zákona o odpadech
- SD se nachází na parc. č. st. 15, č. 190/6, 190/7, 190/8, k.ú. Horní Město
- provozní doba: od 1.4. do 31.10. středa 15 – 18 hod., neděle 14 – 17 hod.

SD byl vybaven v rámci dotačního programu OPŽP – „Drobná sběrná místa odpadu v mikroregionu Rýmařovsko“. Sběrné místo může využívat pouze:

- občan, který má trvalý pobyt na území Obce Horní Město,
- občan, který má na území Obce Horní Město, Skály u Rýmařova, Rešov, Dobřečov a Stříbrné Hory ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům.

Podmínkou využití sběrného místa je uhrazený místní poplatek, který stanovuje platná obecně závazná vyhláška o místních poplatcích.

Ve sběrném dvoře je možné odevzdat: objemný odpad, elektrozařízení, drobný nebezpečný odpad, jedlé oleje a tuky.

SD má přímý dozor v době, kdy je otevřeno veřejnosti. Kamerový systém se záznamem zatím není instalován, zakázka byla již zadána a předpokládaný termín instalace je červenec 2021.

Biologicky rozložitelný odpad rostlinného původu a stavební odpad SD nepřijímá, tyto odpady je možné odkládat v OC Rýmařov.

5. Management nakládání s odpady

5.1 Smluvní vztahy – odpadové hospodářství

5.1.1 Smlouva SUEZ CZ a.s.

Obec Horní Město má sepsanu Smlouvu o poskytování služeb v oblasti životního prostředí se společností SUEZ CZ a.s. (dříve SITA CZ a.s.). Smlouva byla podepsána dne 15.6.2007. Předmětem smlouvy jsou služby poskytované obci provozovnou Rapotín: svoz, odběr, odstranění komunálního odpadu, separovaných, nebezpečných a objemných odpadů. Smlouva je účinná od 1.7.2007 a je uzavřena na dobu neurčitou s 6 měsíční výpovědní lhůtou. Nedílnou součástí jsou přílohy – Příloha se seznamem poskytovaných služeb a Cenové ujednání a podmínky poskytování služeb.

Seznam poskytovaných služeb:

- svoz komunálního odpadu, separovaného, objemného a nebezpečného odpadu
- odběr odpadů a druhotných surovin
- odstranění odpadu
- pronájem nádob
- doprava odpadů

Pro rok 2020 bylo sepsáno cenové ujednání na odstranění odpadů, dopravu, pronájem nádob a za recyklaci separovaných odpadů. Pro rok 2021 je sepsáno také cenové ujednání, ale za jiné jednotky výkonu s výrazně vyššími cenami.

5.1.2 Smlouva Městské služby Rýmařov s.r.o.

Formou jednoduché smlouvy – cenová ujednání ze dne 1.4.2011, se obec dohodla se společností Městské služby Rýmařov s.r.o. na likvidaci určitých odpadů. Dohodnuto je, že občan obce Horní Město, může využít zařízení – Recyklační dvůr a Odpadové centrum Rýmařov pro odložení – SKO, objemného odpadu a stavebního odpadu do množství 0,5 m³ osoba/měsíc. Nad toto množství si občan likvidaci hradí sám. Vzniklý náklad budou MS Rýmařov fakturovat čtvrtletně obci na základě množství a cen dle platného ceníku.

5.1.3 Smlouva s TextilEco a.s.

Použité oděvy, textil a obuv obec předává společnosti TextilEco a.s., provozovna společnosti – Dřevařská 1418/17, 680 01 Boskovice, která obci poskytla 2 kontejnery pro sběr těchto komodit. Společnost TextilEco a.s. předává obci informace o množství vytríděných textilií. Smlouva byla uzavřena dne 4.5.2015.

5.2 Smlouva s EKO-KOM, a.s.

Obec Horní Město má uzavřenou standardizovanou smlouvu se společností EKO-KOM a.s. o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů, jejímž předmětem je zajištění zpětného odběru, tj. odebírání použitých obalů od spotřebitelů za účelem jejich využití nebo odstranění, a dále zajišťování recyklace odpadů z obalů nebo jejich další využití v souladu se zákonem o obalech. Smlouva byla podepsána 20.6.2014. Výkazy pro EKO-KOM zpracovává obec svépomocí.

Dále má obec se společností EKO-KOM, a.s. uzavřenou smlouvu o výpůjčce sběrných nádob na odpad – papír, plast, sklo (celkem 21 kontejnerů).

5.3 Smlouva o výpůjčce Rýmařovsko, o.p.s.

V rámci dotačního titulu bylo po dohodě s obcí požádáno o dotaci na komponenty k nakládání s odpady. Úspěšný projekt se následně řešil formou výpůjčky obci od společnosti Rýmařovsko, o.p.s., protože tato společnost byla vlastníkem těchto věcí. Projekt obsahoval pořízení kompostérů, nádoby na kov, natahovač kontejneru a velkoobjemový kontejner. Tyto komponenty jsou obci vypůjčeny do 31.12.2021. Dnem 31.12.2021 se obec stává vlastníkem těchto věcí.

5.4 Smlouvy s kolektivními systémy

Obec Horní Město má uzavřeny smlouvy s provozovateli kolektivních systémů: ELEKTROWIN a.s. a EKOLAMP s.r.o. Tyto kolektivní systémy zajišťují organizaci sběru, třídění a recyklaci všech skupin elektrozařízení, baterií a akumulátorů a světelných zdrojů.

Smlouva s ELEKTROWIN byla uzavřena 25.1.2012. Smlouva s EKOLAMP byla uzavřena 17.2.2012. Místem zpětného odběru elektrozařízení a osvětlovacích zařízení byl stanoven SD Horní Město. Sběr elektrozařízení probíhá do klece na drobná zařízení, velká zařízení jsou volně stojící na SD pod přístřeškem. Světelná zařízení jsou sbírána do papírových boxů.

6. Produkce odpadů a nakládání s odpady ve městě/obci

Hlavní servisní společností pro svoz odpadů je pro obec Horní Město společnost SUEZ CZ a.s. S touto společností má obec podepsanu smlouvu o poskytování služeb v odpadovém hospodářství. Svoz odpadu si SUEZ objednává u Městských služeb Rýmařov, s.r.o. jako subdodávku. Obec má v hlášení o produkci a nakládání s odpady uvedeno předání odpadů jak společnosti SUEZ, tak Městským službám Rýmařov, s.r.o. a OSVČ P. Bukovjanová – dotříd'ovací linka Bruntál. Tato evidence není podle uzavřené smlouvy správná.

Použitý textil je předáván společnosti TextilEco a.s. Kovy jsou odváženy do výkupny Trnka – služby, s.r.o. Troubelice.

Oprávněné osoby uvedené v Hlášení o produkci a nakládání s odpady v obci Horní Město za rok 2020:

SUEZ CZ a.s, Španělská 1073/10, 12000, Praha 2 – IČZ: CZA00473

Městské služby Rýmařov, s.r.o., Palackého 11, 795 01 Rýmařov, provozovna Odpadové centrum Rýmařov (OC Rýmařov) – IČZ: CZT00701

Petra Bukovjanová, Zahradní ul., 793 01 Bruntál – IČZ: CZT00686

TextilEco a.s., Dřevařská 1418/17, 680 01 Boskovice – IČZ: CZB00891

Trnka – služby, s.r.o., Troubelice 391, 783 86 Troubelice – IČZ: CZM00397

Pro posouzení produkce odpadů obce Horní Město byla použita data z ročního hlášení o produkci a nakládání s odpady (ISPOP) za poslední 3 uzavřené roky, tj. 2018, 2019, 2020, a data o výtěžnosti separovaného odpadu a průměrné produkce SKO ve velikostně podobných obcích v Moravskoslezském kraji poskytnutá společností EKO-KOM, a.s.

Do systému odpadového hospodářství obce je v současnosti zapojeno 13 podnikatelů (třeba aktualizovat – nejsou to všichni). V obci je 120 rekreačních objektů (počet rovněž třeba aktualizovat).

6.1 Celková produkce odpadů

Celková produkce odpadu obce Horní Město je ročně 335 – 395 tun a postupně roste. Na jednoho obyvatele obce je produkováno cca 400 kg odpadu. Toto množství je vysoké, ale obec má vzhledem ke své velikosti poměrně hodně objektů určených k rekreaci, kde nemá nikdo trvalý pobyt.

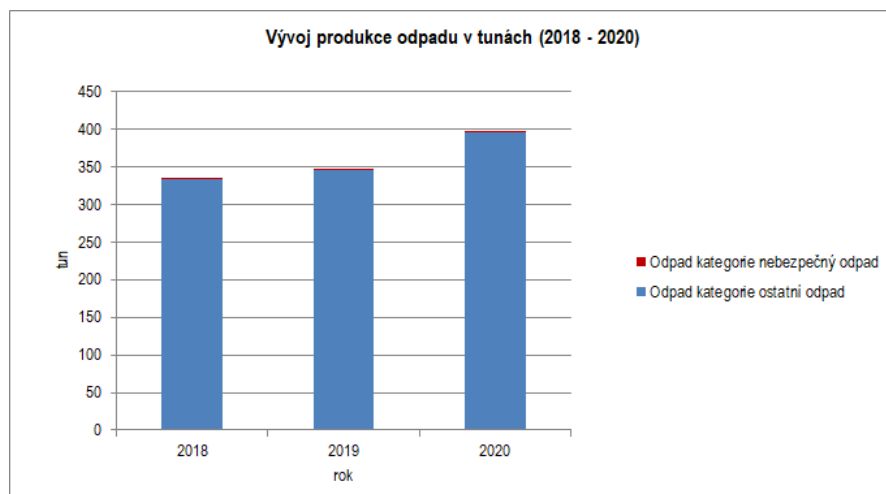
Jednotlivé složky odpadu a měrná produkce odpadu pro jednotlivé druhy odpadů jsou komentovány v dalším textu studie.

Tabulka č. 3 Celková produkce odpadů

Rok	2018	2019	2020
Odpad kategorie ostatní odpad	334,69	345,70	395,49
Odpad kategorie nebezpečný odpad	0,83	0,41	0,14
Celkový součet - odpad celkem	335,53	346,11	395,63

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Graf č. 2 Celková produkce odpadů

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

6.1.1 Odpady kategorie nebezpečný odpad

Tabulka č. 4 Produkce odpadů kategorie nebezpečný odpad

Množství (t/rok)	2018	2019	2020
150110 Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	0,32	0,03	0,02
200126 Olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 25	0,10	0,06	0,05
200127 Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky	0,42	0,32	0,07
N Celkem	0,83	0,41	0,14

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Produkce nebezpečných odpadů (NO) je v obci Horní Město 0,1 – 0,8 t ročně a zahrnuje odpady odpadních barev, lepidel, obalů od barev a lepidel a minerálních olejů. Nebezpečné odpady jsou sbírány na SD, odvoz odpadů z SD provádí Městské služby Rýmařov, s.r.o. jako subdodávku SUEZ CZ s.r.o. podle potřeby.

NO nelze sbírat v režimu ostatních odpadů, sběrné místo obce by pro sběr NO muselo být vybaveno zabezpečenou sběrnou NO – výrobce doloží nepropustnost podlahy proti úniku závadných látek. NO nelze soustřeďovat ve vodohospodářsky nezabezpečeném sběrném prostředí. V obci neprobíhá mobilní sběr NO.

6.1.2 Odpady kategorie ostatní odpad

Tabulka č. 5 Produkce odpadů kategorie ostatní odpad

Množství (t/rok)	2018	2019	2020
160103 Pneumatiky	3,42		
200101 Papír a lepenka	9,13	6,20	10,62
200102 Sklo	13,38	12,83	15,22
200110 Oděvy	2,61	2,75	2,07
200139 Plasty	12,94	15,21	16,66
200140 Kovy	0,77	0,46	11,77
200201 Biologicky rozložitelný odpad		3,35	
200301 Směsný komunální odpad	292,44	282,91	332,14
200307 Objemný odpad		21,99	7,01
O Celkem	334,69	345,70	395,49

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Produkce ostatních odpadů je v obci Horní Město 334 – 395 tun ročně a postupně roste. Nejvyšší produkce je směsného komunálního odpadu (SKO), tak jako ve všech obcích. Druhou nejvyšší položkou je separovaný odpad, objemného odpadu je málo – chybná evidence, viz. dále. Odpadům kategorie ostatní odpad jsou podrobněji věnovány další kapitoly studie.

6.2 Měrná produkce odpadů

Měrná produkce odpadů je produkce jednotlivých druhů odpadů přepočítána na 1 obyvatele obce. V systému OH obce Horní Město je zapojeno pouze 13 podnikatelů, podle informací obce to nejsou všichni a je třeba toto řešit a také aktualizovat stávající smlouvy a ceny za odvoz odpadu.

V obci je podle OZV o poplatcích na rok 2020 - 120 rekreačních objektů, ve kterých nemá nikdo trvalý pobyt (dále také „chatař“). Podle informací obce tento počet není správný a rekreačních objektů je 160. Zpracovatel studie však vycházel z dat uvedených pro rok 2020. Vzhledem k těmto skutečnostem není měrná produkce odpadu přepočítána na 1 obyvatele v případě obce Horní Město úplně vypovídající. Proto v následujících tabulkách uvádíme také měrnou produkci SKO na 1 poplatníka (občan + chatař).

Tabulka č. 6 Měrná produkce odpadů na 1 obyvatele

Měrná produkce (kg/os.)	2018	2019	2020
O			
160103 Pneumařky	4,024		
200101 Papír a lepenka	10,741	7,350	12,703
200102 Sklo	15,741	15,201	18,206
200110 Oděvy	3,073	3,257	2,476
200139 Plasty	15,224	18,021	19,928
200140 Kovy	0,906	0,545	14,079
200201 Biologicky rozložitelný odpad		3,969	
200301 Směsný komunální odpad	344,047	335,198	397,299
200307 Objemný odpad		26,055	8,385
O Celkem	393,755	409,596	473,077
N			
150110 Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	0,371	0,038	0,018
200126 Olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 25	0,118	0,073	0,060
200127 Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky	0,493	0,379	0,084
N Celkem	0,981	0,491	0,161
Celkový součet	394,736	410,086	473,238

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Tabulka č. 7 Měrná produkce SKO na 1 poplatníka

Měrná produkce (kg/poplatník)	2018	2019	2020
200301 Směsný komunální odpad	301,48	293,47	347,43

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady, OZV o poplatku (počet poplatníků)

Celková měrná produkce odpadu na 1 obyvatele obce Horní Město je 473 kg za rok 2020. **Produkce SKO přepočítaná na 1 obyvatele obce je 397 kg za rok 2020.** Vzhledem k tomu, že je v obci poměrně velké množství „chatařů“, je produkce odpadu vysoká. Pokud přepočítáme **měrnou produkci SKO na poplatníka**, tj. občan + chatař, sníží se množství SKO na **347 kg/poplatník/rok**.

V Moravskoslezském kraji je průměrná produkce SKO na 1 obyvatele 185 kg (rok 2019) a na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 0 až 1 000 obyvatel 227,9 kg na 1 obyvatele (rok 2019). **Obec Horní Město** má ve srovnání s těmito hodnotami i s jinými běžnými obcemi, jejichž OH zná zpracovatel studie ze své praxe, **nadprůměrnou až abnormálně vysokou produkci SKO** i v případě, že se produkce SKO přepočítá na 1 poplatníka.

Objemného odpadu je v produkci odpadů obce naopak nižší množství, ale tento je pravděpodobně započítán do SKO (kontejner na SD) a také je chybná evidence těchto odpadů – viz. kapitola 6.3.

6.3 Směsný komunální odpad (SKO) a objemný odpad

Směsný komunální odpad (SKO) je zbytkový odpad, který zůstává po vytrídění separovaných a dále využitelných složek odpadu. Objemný odpad je komunální odpad větších rozměrů, který se nevejde do klasické nádoby na směsný odpad. Produkce SKO bývá nejvýznamnější položkou v produkci odpadů každé obce. Vzhledem k tomu, že SKO se velmi obtížně využívá, především pro nedostatek zařízení pro využití směsného odpadu v České republice, je třeba se zaměřit především na prevenci vzniku takového odpadu a na důslednou separaci využitelných složek.

Svoz SKO realizují pro obec Horní Město **Městské služby Rýmařov, s.r.o.**, které odpad sváží na překladiště v areálu Odpadového centra Rýmařov (OC Rýmařov). Služba je provozována jako subdodávka pro společnost SUEZ CZ a.s., se kterou má obec uzavřenu smlouvu na služby v OH. Z překladiště je SKO dále předáván na skládku společnosti SUEZ CZ a.s. v Rapotíně.

V obci je pro svoz SKO od občanů instalováno 304 ks popelnic o objemu 110 l ve vlastnictví občanů (podle dotazníku EKO-KOM) a kontejnery o objemu 1100 l u bytových domů (počet není uveden). Dále jsou v obci na veřejném prostranství volně umístěny kontejnery 1100 l na komunální odpad, podle výkazu obce: 9 ks v části Dobřečov + 4 ks popelnic 110 l, 2 ks v části Skály a 3 ks v Rešově, a VO kontejnery – 6 ks na SD Horní Město. SKO se vyváží podle rozpisu – Horní Město, Skály a Stříbrné Hory **1 x týdně**, místní části Dobřečov a Rešov mají nižší interval svozu **1 x za 14 dní**.

Evidence vyvážených nádob SKO není při svozu prováděna – nádoby nejsou nijak označeny, svozová společnost nepoužívá evidenční systém (čipy). Množství SKO je zjišťováno až na váze v areálu OC Rýmařov. Není tedy k dispozici podklad o skutečném počtu, naplněnosti a vlastnictví svezených nádob, a pokud svozová společnost sváží na trase také jinou obec nebo podnikatele, pak není k dispozici ani přesná hmotnost skutečně svezeného odpadu. Svoz je fakturován smluvní společností SUEZ CZ a.s. za ujeté km, hodiny provozu vozidla a za skutečné tuny SKO uložené na skládku odpadu.

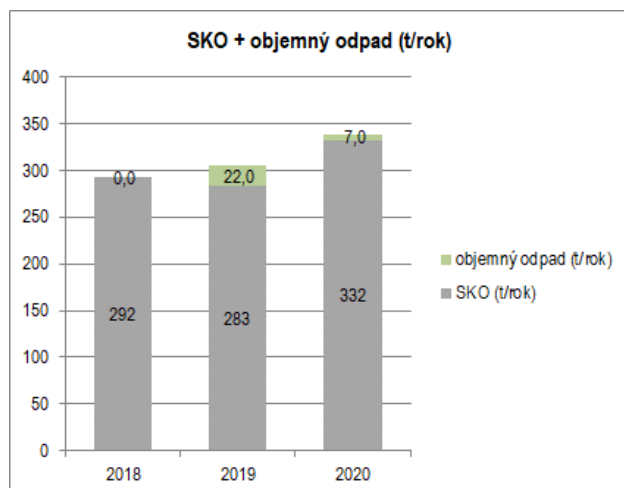
Objemný odpad je občany předáván na SD – **sběrné místo obce Horní Město**. Objemný odpad je odvážen Městskými službami Rýmařov, s.r.o. do OC Rýmařov, fakturován společností SUEZ CZ a.s.

Tabulka č. 8 Produkce SKO a objemného odpadu

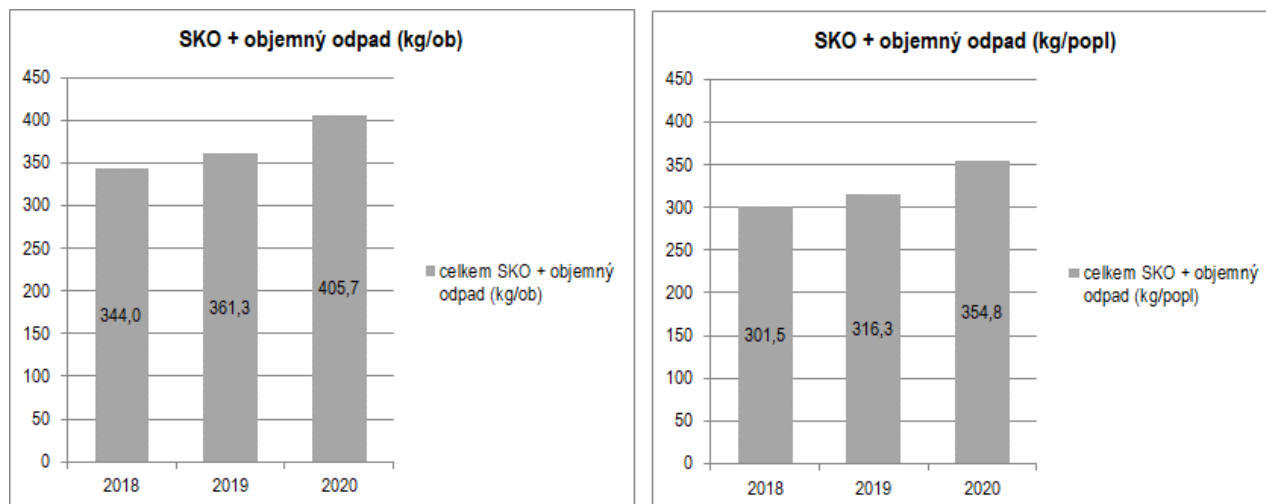
	2018	2019	2020
SKO (t/rok)	292,4	282,9	332,1
SKO (kg/os)	344,0	335,2	397,3
SKO (kg/popl)	301,5	293,5	347,4
objemný odpad (t/rok)	0,0	22,0	7,0
objemný odpad (kg/os)	0,0	26,1	8,4
celkem SKO + objemný odpad (t/rok)	292,4	304,9	339,2
celkem SKO + objemný odpad (kg/popl)	301,5	316,3	354,8

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady obce, OZV o poplatku

Graf č. 3 Produkce SKO a objemného odpadu (t/rok)

Graf č. 4 Produkce SKO a objemného odpadu (kg/1 obyvatel, kg/1 poplatník)

Produkce smíšeného komunálního odpadu (SKO) je v obci Horní Město **397 kg na 1 obyvatele v roce 2020**. V roce 2020 vzniklo v obci celkem **332 tun SKO**.

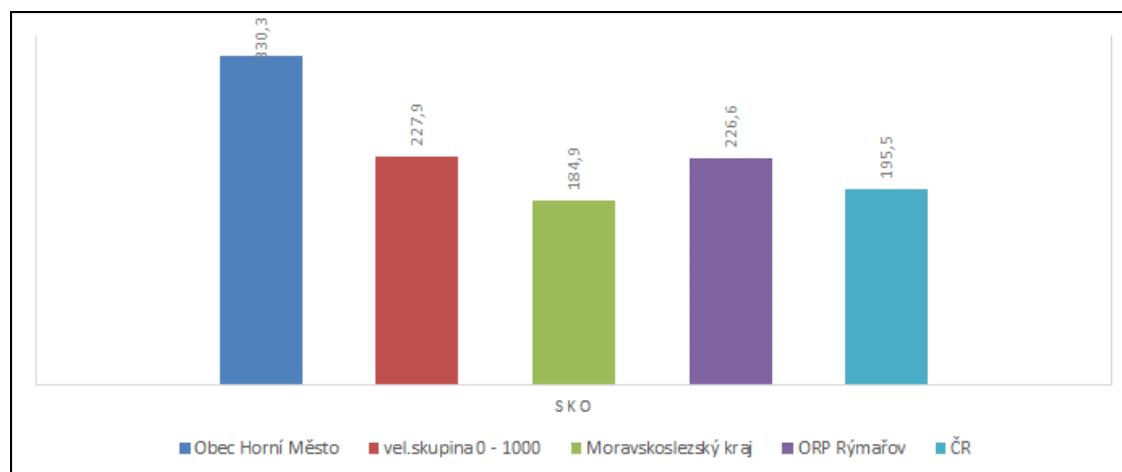
V Moravskoslezském kraji je podle zdrojů společnosti EKO-KOM a.s. průměrná produkce SKO na 1 obyvatele 184,9 kg, na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 0 až 1000 obyvatel 227,9 kg na 1 obyvatele (rok 2019). **Obec Horní Město má ve srovnání s těmito hodnotami enormní produkci SKO v přepočtu na 1 obyvatele (406 kg/ob./rok) i v přepočtu na 1 poplatníka – občan + chatař (355 kg/popl./rok)**. Produkce objemného odpadu je v obci Horní Město naopak nízká – 8 kg/ob./rok, 7 tun/rok 2020.

Při prostudování podkladů evidence odpadů Městských služeb Rýmařov, s.r.o. bylo zjištěno, že v roce 2020 je v evidenci OC Rýmařov uvedeno 16,28 tun objemného odpadu od obce Horní Město a 5,51 tun od občanů obce Horní Město. Tyto údaje nekorespondují s údaji v hlášení o produkci a nakládání s odpady obce za rok 2020. Ve fakturaci firmy SUEZ bylo zjištěno, že objemný odpad z SD Horní Město je evidován jako svoz SKO. **Tyto rozpory jsou tak významné a evidence tak nepřehledná, že nelze určit přesné množství produkce SKO z obce** – možná proto tak enormní produkce SKO a nízká produkce objemného odpadu. Proto jsou v grafu č. 4 tyto komodity odpadů sečteny, jedná se o smíšené komunální odpady z obce, u kterých musí být jejich množství razantně snižováno, jinak bude obec v dalších letech doplácet vysoké sumy na jejich skládkování.

Celkový součet těchto smíšených komunálních odpadů (SKO a objemného odpadu) je z obce Horní Město 290 – 330 tun ročně, tj. 302 – 355 kg/poplatníka/rok.

Na závěr analytické kapitoly o SKO ještě uvádíme graf z podkladů společnosti EKO-KOM, a.s. Z grafu je vidět rozdíl v produkci SKO obce Horní Město ve srovnání s produkcí SKO v kraji, v ORP, ČR a velikostní skupině obcí 0 – 1000 obyvatel. Údaje o produkci vychází z hlášení o odpadech měst a obcí.

Graf č. 5 Produkce SKO (t/rok) – srovnání podle EKO-KOM, a.s.

Zdroj: EKO-KOM, a.s., Výtěžnost separovaného odpadu – obec Horní Město, rok 2019

Obec Horní Město měla v roce 2019 produkci SKO 330 kg/ob/rok. Ve stejném roce byla průměrná produkce SKO ve skupině obcí od 0 do 1000 obyvatel 228 kg/ob/rok, v Moravskoslezském kraji 185 kg/ob/rok, v ORP Rýmařov 227 kg/ob/rok a v celé ČR 196 kg/ob/rok. Obec Horní Město má i podle tohoto srovnání enormní produkci SKO.

6.4 Separované komunální odpady (plast, papír, sklo, nápojové kartony, kovy)

Separované komunální odpady jsou odpady vytríděné z komunálního odpadu a odevzdané do obecního systému sběru separovaného odpadu, případně do sběru, jehož provozovatel spolupracuje s obcí a předává obci evidenci odpadů odevzdaných jeho občany (výkupny, školy). Jedná se o separované složky komunálních odpadů: plast, papír, sklo, kompozitní obaly (nápojové kartony) a kovy. Tyto druhy odpadů jsou po dotřídění vhodné k materiálové recyklaci.

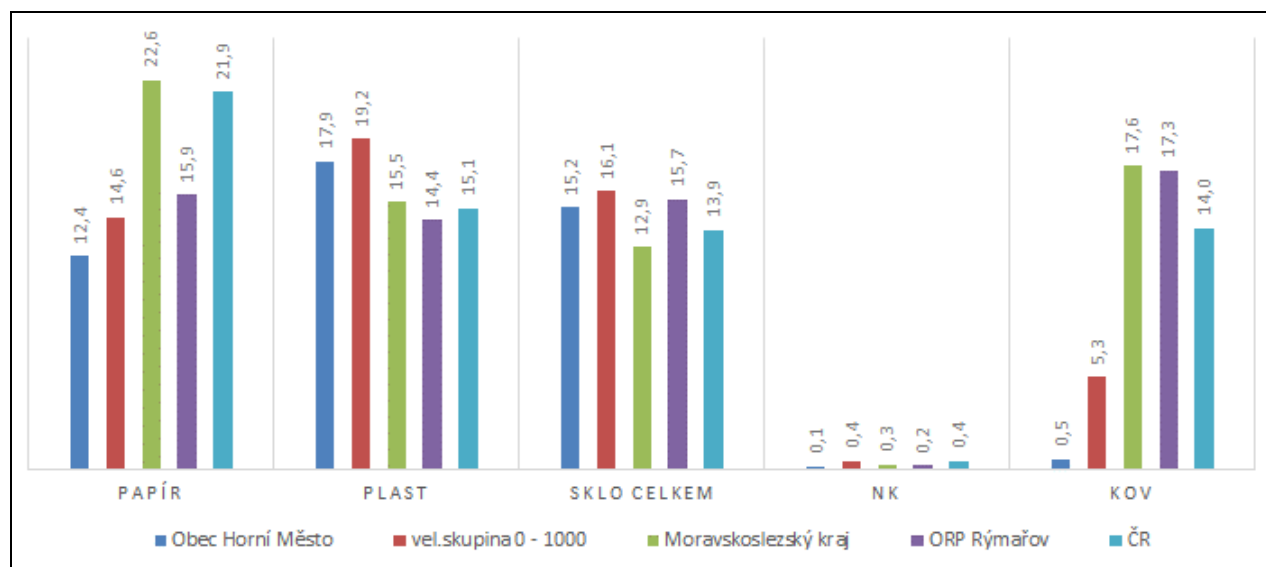
Společnost EKO-KOM, a.s. poskytuje každoročně obci pro informaci výkaz výtěžnosti separovaného odpadu, ze kterého je patrné, jak je která komodita odpadu tříděna v porovnání s jinými velikostně srovnatelnými obcemi ČR, v porovnání s průměrem Moravskoslezského kraje jako celku a v porovnání se sběrem těchto komodit v příslušném ORP (obec s rozšířenou působností). Výtěžnost separovaného sběru podle databáze EKO-KOM, a.s. v obci Horní Město za rok 2019 je uvedena v následující tabulce a grafu (data za rok 2020 nebyla od společnosti EKO-KOM, a.s. v době zpracování studie k dispozici).

Tabulka č. 9 Výtěžnost separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s. (kg/ob/rok 2019)

Skupina	Papír	Plast	Sklo celkem	NK	Kov	SKO
Obec Horní Město	12,4	17,9	15,2	0,1	0,5	330,3
vel.skupina 0 - 1000	14,6	19,2	16,1	0,4	5,3	227,9
Moravskoslezský kraj	22,6	15,5	12,9	0,3	17,6	184,9
ORP Rýmařov	15,9	14,4	15,7	0,2	17,3	226,6
ČR	21,9	15,1	13,9	0,4	14,0	195,5

Zdroj: EKO-KOM, a.s., Výtěžnost separovaného odpadu – obec Horní Město, rok 2019

Graf č. 6 Výtěžnost separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s. (kg/ob/rok 2019)

Zdroj: EKO-KOM, a.s., Výtěžnost separovaného odpadu – obec Horní Město, rok 2019

Podle evidence společnosti EKO-KOM, a.s. za rok 2019 má obec Horní Město celkově nízkou výtěžnost separovaného sběru.

Tabulka č. 10 Sběrná síť separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s. – hustota stanovišť

	Počet	Hodnocení (srovnání dle vel. skupiny)	Srovnávací hodnota
Stanoviště na tříděný odpad (dle Dotazníků)	16	dostatek stanovišť na tříděný odpad	6
Čím je hodnota počtu sběrných stanovišť vyšší, než je srovnávací, tím lépe.			
Hustota na zastavěnou plochu (x ha/stanoviště)	5,9	dobrá plošná hustota stanovišť	7,50
Čím je hodnota průměru zastavěné plochy nižší, než je srovnávací, tím lépe.			
Počet nádob na stanovištích (průměr)	5,4	velmi mnoho nádob na stanovišti	
Čím je hodnota blíže počtu sbíraných komodit, tím lépe.			

Zdroj: EKO-KOM, a.s., Sběrná síť v obci Horní Město, rok 2019

Podle podkladů od společnosti EKO-KOM, a.s. má obec Horní Město dostatek stanovišť na tříděný odpad, a to jak vzhledem k velikosti zastavěné plochy obce, tak vzhledem k počtu obyvatel. Obec má velmi mnoho nádob na stanovišti – na některých stanovištích je jich až mnoho a tvoří tzv. vláčky.

6.4.1 Papír

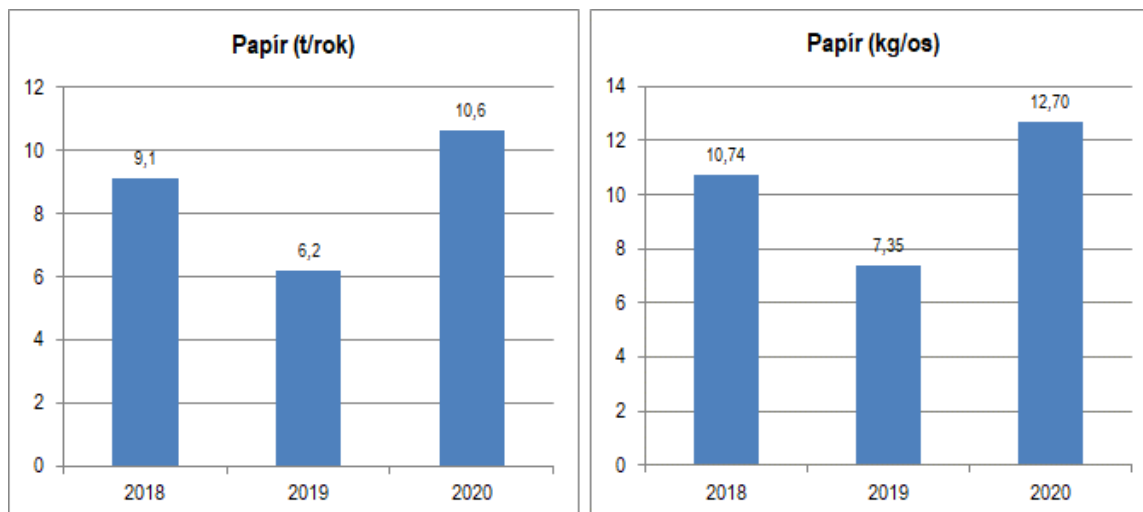
Pro sběr papíru (katalog. č. odpadu 200101 – papír) je k dispozici 23 ks kontejnerů s horním výsypem o objemu 1100 l, z toho 12 ks je v zápůjčce od EKO-KOM a 11 ks bylo pořízeno v rámci dotačních projektů SOR. Papír sváží Městské služby Rýmařov, s.r.o. 1 x za 14 dnů jako subdodávku pro společnost SUEZ CZ a.s.

Tabulka č. 11 Produkce papíru

	2018	2019	2020
Papír (t/rok)	9,13	6,20	10,62
Papír (kg/os)	10,74	7,35	12,70

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Graf č. 7 Produkce papíru

Produkce papíru je v obci Horní město 7 – 13 kg na 1 obyvatele za rok. V porovnání s hodnotami dosahovanými v Moravskoslezském kraji (22,6 kg/1 obyvatele) a na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 0 až 1000 obyvatel (15,4 kg/1 obyvatele) je **produkce papíru v obci Horní Město podprůměrná.**

6.4.2 Plasty

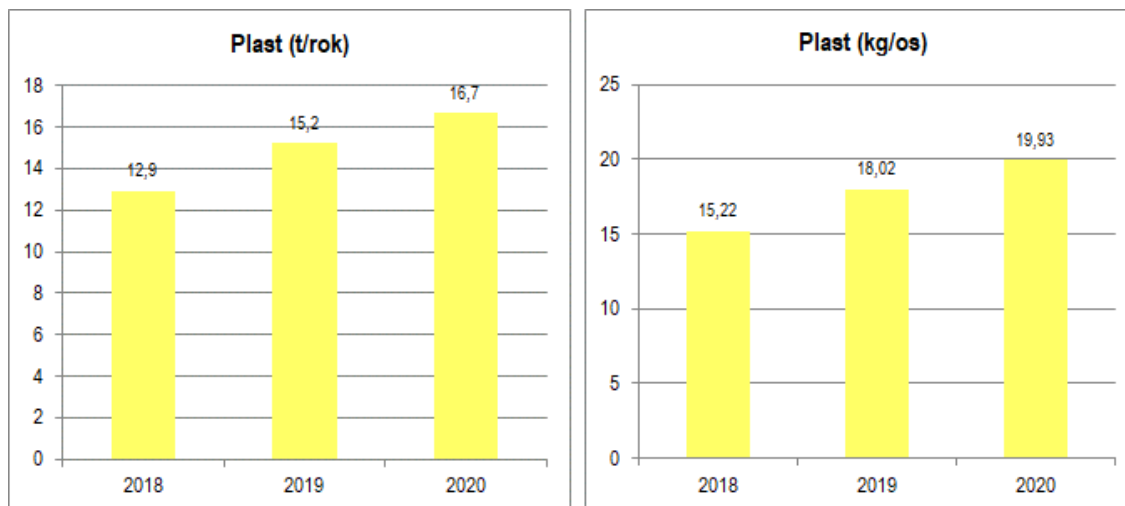
Pro sběr plastů (katalog. č. odpadu 200139 – plasty) je využíváno 33 ks kontejnerů s horním výsypem o objemu 1100 l, z toho je 6 ks v zápůjčce od EKO.KOM a 27 ks bylo pořízeno v rámci dotačních projektů SOR. Plast sváží Městské služby Rýmařov, s.r.o. 1 x za 14 dnů na dotřídovací linku, kterou provozuje OSVČ Petra Bukovjanová v Bruntále, smluvně je plast řešen přes SUEZ CZ a.s.

Tabulka č. 12 Produkce plastu

	2018	2019	2020
Plast (t/rok)	12,94	15,21	16,66
Plast (kg/os)	15,22	18,02	19,93

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Graf č. 8 Produkce plastu

Produkce plastu je v obci Horní Město 15 – 20 kg na 1 obyvatele za rok. V porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v Moravskoslezském kraji (15,5 kg/1 obyvatele) a na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 0 až 1000 obyvatel (18,6 kg/1 obyvatele), je **produkce plastu v obci Horní Město průměrná**.

6.4.3 Sklo

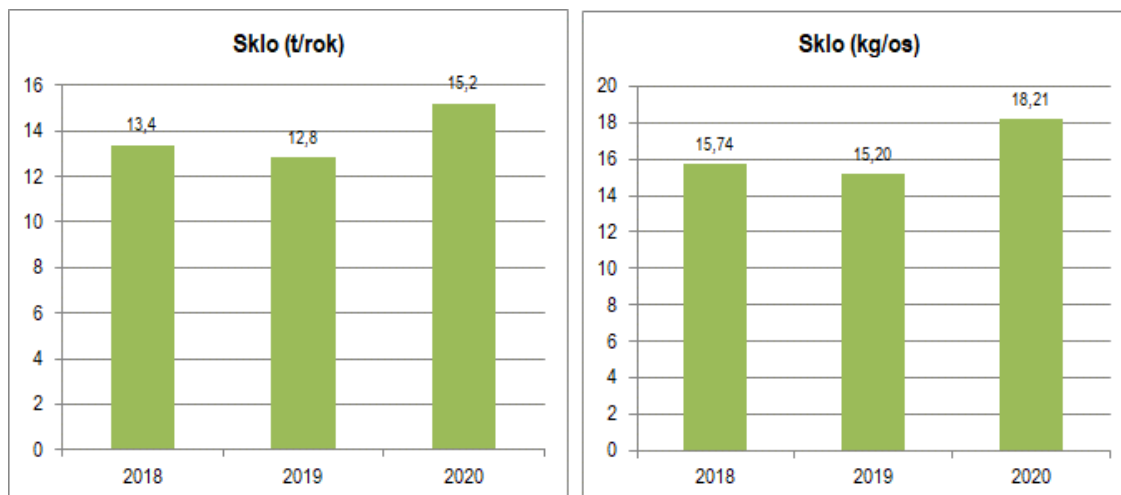
Pro sběr skla (katalog. č. odpadu 200102 – sklo) je využíváno 17 ks zvonů o objemu 1100 l, 1500 l a 1550 l, z toho je 14 ks v zápůjčce od EKO-KOM a 3 ks byly pořízeny v rámci dotačních projektů SOR. Kontejnery jsou na sklo směsné a na sklo čiré, všechny sváží Městské služby Rýmařov, s.r.o. jako sklo směsné subdodávkou pro společnost SUEZ CZ a.s.

Tabulka č. 13 Produkce skla

	2018	2019	2020
Sklo (t/rok)	13,38	12,83	15,22
Sklo (kg/os)	15,74	15,20	18,21

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Graf č. 9 Produkce skla

Produkce skla je v obci Horní Město 15 – 18 kg na 1 obyvatele. V porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v Moravskoslezském kraji (12,9 kg/1 obyvatele) a na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 0 až 1000 obyvatel (15,3 kg/1 obyvatele), je **produkce skla v obci Horní Město průměrná**.

6.4.4 Nápojový karton

Nápojový karton (katalog. č. odpadu 150105 – kompozitní obaly) **není v hlášení obce o produkci a nakládání s odpady (ISPOP) uveden**. V datech společnosti EKO-KOM, a.s. je uvedena roční produkce nápojových kartonů z obce Horní Město 0,58 t ročně. Nápojový karton je sbírán společně s plastem a dotříd'ován na dotříd'ovací lince v Bruntále. Údaj pro EKO-KOM, a.s. vychází zřejmě z odhadu provozovatele třídící linky.

6.4.5 Kovy

Pro sběr odpadních kovů (katalog. č. odpadu 200140 – kovy) je v obci k dispozici 15 ks nádob o objemu 240 l. Nádoby byly pořízeny v rámci projektů SOR. Kovy jsou svážena na vyžádání a odevzdány do výkupny.

Tabulka č. 14 Produkce kovů

	2018	2019	2020
Kovy (t/rok)	0,77	0,46	11,77
Kovy (kg/os)	0,91	0,55	14,08

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Produkce kovů je v obci Horní Město 0,9 – 14 kg na 1 obyvatele, průměrně za poslední 3 roky 5 kg/ob/rok. Podle údajů společnosti EKO-KOM, a.s. je sběr kovů v rámci Moravskoslezského kraje v hodnotě 17,6 kg/ob/rok a v rámci velikostně srovnatelných obcí o velikosti 0 až 1000 obyvatel v hodnotě 5,8 kg/ob. V tomto srovnání je sběr kovů v obci Horní Město na podprůměrné úrovni. Odvoz kovů do výkupny však probíhá nepravidelně, proto nelze příliš posuzovat roční produkci.

V databázi EKO-KOM, a.s. je uvedena produkce kovů v roce 2020 pouze 1,35 t/rok. Společnosti EKO-KOM, a.s. obec pravděpodobně nepředala informace z výkupu a přichází tak o část finančního příspěvku.

6.4.6 Separovaný odpad (papír, plast, sklo, kovy) – souhrnné údaje

Tabulka č. 15 Produkce separovaného odpadu celkem – hlášení ISPOP

	2018	2019	2020
Papír (t/rok)	9,13	6,20	10,62
Papír (kg/os)	10,74	7,35	12,70
Plast (t/rok)	12,94	15,21	16,66
Plast (kg/os)	15,22	18,02	19,93
Sklo (t/rok)	13,38	12,83	15,22
Sklo (kg/os)	15,74	15,20	18,21
Kompozitní obaly (t/rok)	0,00	0,00	0,00
Kompozitní obaly (kg/os)	0,00	0,00	0,00
Kovy (t/rok)	0,77	0,46	11,77
Kovy (kg/os)	0,91	0,55	14,08

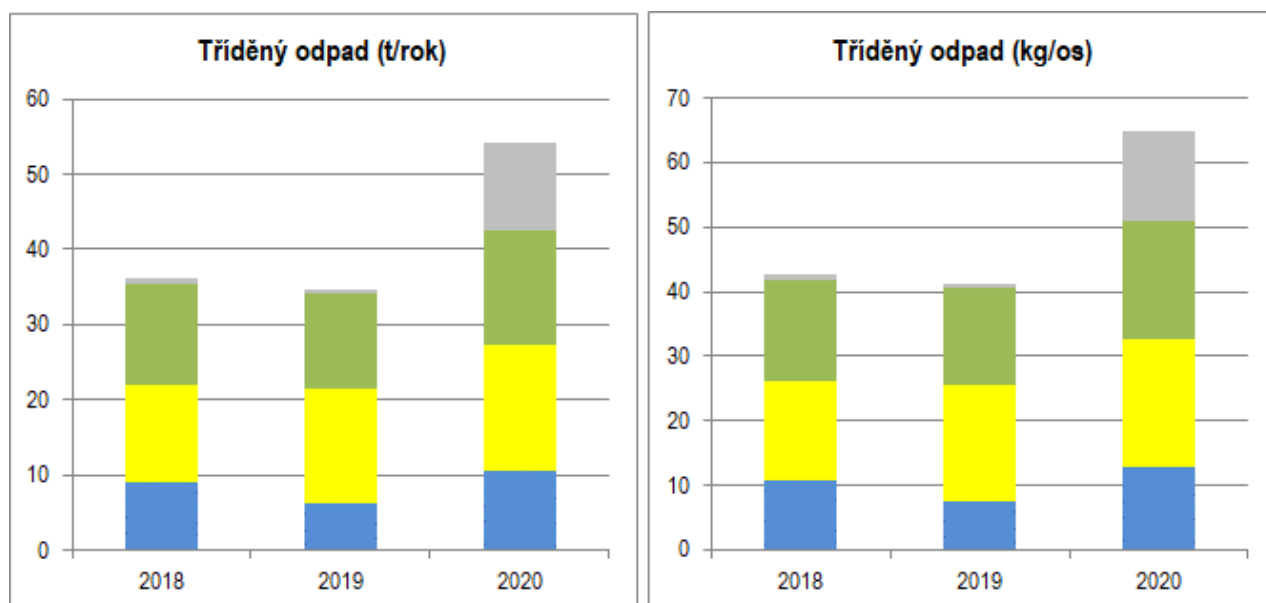
Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Tabulka č. 16 Produkce separovaného odpadu celkem – EKO-KOM, a.s., r. 2020

	Papír (t/rok)	Plast (t/rok)	Sklo (t/rok)	Kompozitní obaly (t/rok)	Kovy (t/rok)
Obec Horní Město	13,18	16,17	15,22	0,58	1,35

Zdroj: EKO-KOM, a.s., rok 2020

Graf č. 10 Produkce separovaného odpadu celkem – hlášení ISPOP

Celková produkce separovaného odpadu v obci Horní Město v roce 2020 vzrostla, protože v tomto roce byly vykázané kovy. Papíru je podprůměrné množství, plastu a skla průměrné. Porovnáním údajů v hlášení obce (ISPOP) a výkazu EKO-KOM, a.s. je malý rozdíl v množství vykázaného tříděného papíru a velký rozdíl ve vykazování kovů.

6.5 Textil, oděvy, obuv

Pro sběr použitého textilu, oděvů a obuvi jsou využívány 2 kontejnery firmy TextilEco a.s., které jsou umístěny v místní části Horní Město. Textil si vyváží společnost TextilEco a.s. podle potřeby. Produkce tohoto odpadu je cca 3 kg na 1 obyvatele obce ročně. Výtěžnost tohoto druhu odpadu společnost EKO-KOM, a.s. nesleduje.

Oděvy se v Boskovicích roztřídí do tří základních skupin. Proces třídění je velmi pracný a zaměstnává mnoho lidí. Díky tomuto detailnímu roztřídění lze z obnošeného šatstva získat finanční prostředky, které jsou potřeba na údržbu sběrových boxů, svozová vozidla, mzdy zaměstnanců, energie, třídící dílnu, balení atd. Velká část oblečení získá druhou šanci v průmyslu a prodejnách pro lidi, kteří si nemohou dovolit oblečení nové anebo nakupují společensky odpovědnou módu. Nejvíce poškozené textilie posílá společnost do průmyslu a stavebnictví.

Tabulka č. 17 Produkce textilu a oděvů

	2018	2019	2020
Textil a oděvy (t/rok)	2,61	2,75	2,07
Textil a oděvy (kg/os)	3,07	3,26	2,48

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

6.6 Bioodpad

Obec Horní Město neprovádí sběr bioodpadu od občanů. Domácnosti byly vybaveny kompostéry – v rámci projektu SOR bylo občanům vydáno celkem 180 ks kompostérů o objemu 900 l. V dotazníku EKO-KOM, a.s. za rok 2020 je uvedeno, že obec má na svém území 230 ks nádob na bioodpad. Tento údaj není správný – v dotazníku EKO-KOM se neuvádí kompostéry, ale biopopelnice na vyvážení.

Občané mají možnost bezplatně odevzdat bioodpad na OC Rýmařov – této možnosti nevyužívají. Pokud je shromážděn bioodpad na SD Horní Město, je odvezen Městskými službami Rýmařov, s.r.o. na vyžádání. V roce 2020 nebyl bioodpad evidován, v roce 2019 bylo vyvezeno 3,4 t.

6.7 Jedlé oleje a tuky

Jedlé oleje a tuky jsou sbírány do 1 nádoby o objemu 240 l, svoz je na vyžádání 2–3 x ročně. Tento odpad zatím nemá obec Horní Město v evidenci odpadů.

6.8 Stavební a demoliční odpady

Stavební a demoliční odpad mají občané Horního Města možnost odevzdat zdarma na OC Rýmařov do množství 0,5 m³ měsíčně, nad tento limit si uložení platí. V roce 2020 odložili občané Horního města na OC celkem 11,93 tun stavebních odpadů. Tento odpad není v evidenci obce vykázán.

6.9 Zpětný odběr elektrozařízení

Obec Horní Město má sběrné místo zpětného odběru kolektivních systémů ELEKTROWIN a EKOLAMP na SD v Horním Městě – 1 ks klec na drobná elektrozařízení, velká elektrozařízení je pod přístřeškem. Světelné zdroje jsou sbírány do papírových boxů. Spolupráce s kolektivním systémem ASEKOL byla ukončena v roce 2018.

V roce 2020 bylo z obce Horní Město do zpětného odběru předáno 6 tun vyřazených elektrozařízení.

6.10 Předání odpadů oprávněným osobám

Tabulka č. 18 Předání odpadů oprávněným osobám

Součet z Množství (t/rok) -					
	SUEZ CZ a.s.	Městské služby Rýmařov, s.r.o.	Petra Bukovjanová, Bruntál	Trnka - služby, s.r.o. Troubelice	TextilEco a.s.
150110 Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	0,015				
200101 Papír a lepenka		10,620			
200102 Sklo		15,220			
200110 Oděvy					2,070
200126 Olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 25	0,050				
200127 Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky	0,070				
200139 Plasty			16,660		
200140 Kovy		1,345		10,425	
200301 Směsný komunální odpad	329,580	2,562			
200307 Objemný odpad		7,010			
Celkový součet	329,715	36,757	16,660	10,425	2,070

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Obec Horní Město má uzavřenu smlouvu na služby v OH se společností SUEZ CZ a.s. (SKO, objemný odpad, separovaný odpad, nebezpečný odpad). Pro SUEZ sváží odpady z obce jako subdodávku Městské služby Rýmařov, s.r.o. Evidenčně jsou NO a SKO předávány SUEZ CZ a.s, papír, sklo, kovy, část SKO a objemný odpad Městským službám Rýmařov, s.r.o. a plasty jsou předávány na dotřídovací linku do Bruntálu. Správně by měla být evidence obce vedena tak, že odpady budou evidovány na vstupu do zařízení pro nakládání s odpady, do kterého byly skutečně předány.

7. Ekonomická analýza odpadového hospodářství obce

7.1 Náklady na odpadové hospodářství

7.1.1 Náklady na jednotlivé komodity odpadů

Obec eviduje náklady na odpadové hospodářství v účetnictví a jednotlivé činnosti jsou sledovány samostatně. Pro plnění čerpání rozpočtu je to zcela dostačující a pro podrobné vyhodnocení jednotlivých nákladů také. Důležité je rámcově vymezit finanční náročnost na samostatné komodity odpadů, a to zejména na jednotlivé druhy separovaných odpadů, bioodpady, nebezpečné odpady, objemné i směsné komunální odpady a porovnat je s obvyklými cenami.

V následujících tabulkách je hodnocen zejména rok 2020, pouze úvodní tabulky uvádějí celkové náklady na OH obce za více let – r. 2018, 2019 a 2020. Hodnoty byly zpracovateli poskytnuty obcí z Dotazníků o nakládání s komunálním odpadem v obci se zaměřením na tříděný sběr, které jsou každoročně zasílány společnosti EKO-KOM, a. s.

Tabulka č. 19 Celkové náklady obce na odpadové hospodářství r. 2018-2020

sledované hodnoty:	r. 2018	r. 2019	r. 2020
náklady na OH (Kč):	757 937	793 871	893 540
% k roku 2020	84,8	88,8	100,0
% k roku 2018	100,0	104,7	117,9

Zdroj: obec Horní Město, Dotazníky EKO-KOM, a.s.

Systém nakládání s odpady se v obci za poslední tři roky téměř nezměnil a náklady na OH obce jsou vyšší. Mezi roky 2018-2019 je rozdíl pouze o 5 %, ale **mezi r. 2019-2020 bylo o dalších 13 %.** **Mezi rokem 2018-2020 je nárůst o 18 %.**

Tabulka č. 20 Náklady obce na jednotlivé segmenty OH v Kč

druhy odpadů:	r. 2018	r. 2019	r. 2020
separovaný odpad celkem	103 111	145 375	279 983
objemný a nebezpečný odpad	16 808	32 684	21 586
SKO svoz a skládkovné	638 018	615 812	591 971
CELKEM NÁKLADY	757 937	793 871	893 540

Zdroj: obec Horní Město, Dotazníky EKO-KOM, a.s.

Náklady obce na OH jsou v uvedené tabulce rozděleny podle jednotlivých druhů nakládání s odpadem, a je tak patrné, že **největší finanční objem je vynakládán na svoz a skládkování SKO**, a to v celkovém finančním objemu téměř **592 tis. Kč** v roce 2020. Další významnou položkou je náklad na **separovaný odpad v celkové výši 280 tis. Kč**.

Tabulka č. 21 Rozdíl nákladů obce na jednotlivé segmenty OH v Kč mezi r. 2019-2018

druhy odpadů:	r. 2018	r. 2019	rozdíl 2019/2018
separovaný odpad celkem	103 111	145 375	42 264
objemný a nebezpečný odpad	16 808	32 684	15 876
SKO svoz a skládkovné	638 018	615 812	-22 206
CELKEM NÁKLADY	757 937	793 871	35 934

Zdroj: obec Horní Město, Dotazníky EKO-KOM, a.s.

Rozdíl mezi rokem 2019 a 2018 je zejména separovaných odpadů, rozdíl je 42 tis. Kč.

Tabulka č. 22 Rozdíl nákladů obce na jednotlivé segmenty OH v Kč mezi r. 2020-2019

druhy odpadů:	r. 2019	r. 2020	rozdíl 2020/2019
separovaný odpad celkem	145 375	279 983	134 608
objemný a nebezpečný odpad	32 684	21 586	-11 098
SKO svoz a skládkovné	615 812	591 971	-23 841
CELKEM NÁKLADY	793 871	893 540	99 669

Zdroj: obec Horní Město, Dotazníky EKO-KOM, a.s.

Rozdíl mezi r. 2020/2019 je zejména v nárůstu nákladů na tříděné odpady o cca 135 tis. Kč

Tabulka č. 23 Rozdíl nákladů obce na jednotlivé segmenty OH v Kč mezi r. 2020-2018

druhy odpadů:	r. 2018	r. 2020	rozdíl 2020/2018
separovaný odpad celkem	103 111	279 983	176 872
objemný a nebezpečný odpad	16 808	21 586	4 778
SKO svoz a skládkovné	638 018	591 971	-46 047
CELKEM NÁKLADY	757 937	893 540	135 603

Zdroj: obec Horní Město, Dotazníky EKO-KOM, a.s.

Rozdíl mezi rokem 2020 a 2018 je u separovaných odpadů, **nárůst je o 177 tis. Kč**

V následující tabulce je náklad rozdělen pro lepší přehled do odpadových skupin. I zde je znovu dominantní nakládání s **SKO za r. 2018-2020 ve výši 294-332 tis. Kč.**

Tabulka č. 24 Náklady obce na jednotlivé segmenty OH v Kč s % zastoupením r. 2020

druhy odpadů:	r. 2020 (Kč)	%
separovaný odpad celkem	279 983	31,33
objemný a nebezpečný odpad	21 586	2,42
SKO svoz a skládkovné	591 971	66,25
CELKEM NÁKLADY	893 540	100,00

Zdroj: obec Horní Město, Dotazníky EKO-KOM, a.s.

V tabulce je porovnáván poměr nákladů na jednotlivé segmenty OH obce v procentuálním zastoupení k celku. Je patrné, že **náklady na SKO činí téměř 66 % všech nákladů** na odpadové hospodářství obce. Separované odpady tvoří 31 % celkových nákladů.

7.1.2 Průměrné náklady na jednotlivé segmenty OH s přepočtem na 1 poplatníka

Porovnání jednotlivých nákladů přepočtených na poplatníky obce znázorní poměr mezi stanovenými poplatky a skutečností. Aby byl jasně prokázán přepočet na jednoho poplatníka, uvádíme v následující tabulce počet trvale bydlících občanů a také celkový počet poplatníků, tedy občanů + majitelů rekreačních objektů (chat apod.). Počet majitelů rekreačních objektů je v Horním Městě je malý – 13 poplatníků. Systém OH obce není tedy těmito poplatníky výrazně ovlivňován.

Podle skutečných celkových nákladů na OH přepočtených na 1 občana obce by měl poplatek činit 1 069 Kč/ob./rok, aby kryl veškeré náklady obce na odpadové hospodářství. Pokud náklady přepočteme na všechny poplatníky, pak je to 935 Kč/poplatník/rok. Obec stanovila pro sledovaný rok poplatek ve výši 800 Kč/rok. Rozdíl mezi poplatkem a skutečným nákladem je 163 Kč/poplatník/rok, **občan-poplatník tedy platí 86 % nákladů obce na odpadové hospodářství.**

Tabulka č. 25 Počet poplatníků v obci Horní Město

	občané	občan a chatař
rok 2018	850	970
rok 2019	844	964
rok 2020	836	956
průměr za r. 2018-20	843	963
	počet chat	120

Zdroj: ČSÚ, OZV o místním poplatku

Tabulka č. 26 Náklady na jednotlivé segmenty OH s přepočtem na 1 obyvatele

druhy odpadů:	r. 2020	Kč/obyv./rok 2020	Kč/poplatník/rok 2020
separovaný odpad celkem	279 983	335	293
objemný a nebezpečný odpad	21 586	26	23
SKO svoz a skládkovné	591 971	708	619
CELKEM NÁKLADY	893 540	1 069	935

Zdroj: obec Horní Město, ČSÚ

I tady se ukazuje, že nejvyšší náklad obce je na SKO, kdy dosahuje částky 619 Kč/popl./rok, náklady na separovaný odpad jsou 293 Kč/popl./rok.

7.1.3 Náklady na 1 t sledovaných odpadů v roce 2020

Tabulka č. 27 Celkové náklady a náklady na 1 t jednotlivých druhů odpadů v roce 2020

druhy odpadů:	Kč/r. 2020	t	Kč/t	pozn.:
separovaný odpad celkem	279 983	54,27	5 159	1.
objemný a nebezpečný odpad	21 586	7,15	3 021	2.
SKO svoz a skládkovné	591 971	332,14	1 782	3.
CELKEM NÁKLADY	893 540	393,56	2 270	4.

Zdroj: obec Horní Město

Komentář k poznámkám:

1. separovaný odpad celkem – **náklad vyšší**, než je obvyklé, **množství nižší**, průměrný **náklad na 1 tunu je vyšší**
2. objemný a nebezpečný odpad – náklad nízký, **množství nízké**, náklady na 1 t jsou obvyklé
3. **celkové množství SKO je výrazně vysoké**, náklady na 1 t SKO je obvyklý
4. **celkové náklady i množství odpadů je vysoké**, průměrná cena odpadů je nižší

Tabulka porovnává jednotlivé druhy odpadů, jejich celkové množství v roce, k těmto druhům odpadů i příslušné náklady a náklad na 1 tunu jednotlivých druhů odpadů. Podrobně je vyhodnocen jen rok 2020, protože jde o nejaktuálnější data. **Množství separovaných odpadů je nižší – negativní stav, množství SKO je výrazně vysoké – negativní stav.**

7.2 Příjmy odpadového hospodářství

Obec hospodář s rozpočtem, který se skládá z jasně daných příjmů a oproti těmto příjmům schvaluje výdaje na určité segmenty OH. Jedna ze zásadních položek do příjmů obce je příjem z místních poplatků a jedním z nich je i příjem z místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Odpadové hospodářství je dále financováno z odměn EKO-KOM, a. s. a z případného prodeje druhotných surovin či dalších příjmů. Každá obec musí schvalovat i čerpání rozpočtu. Rozpočet musí být vždy vyrovnaný, není přípustné, aby byl ztrátový (tedy v mínusu). V určitých případech je možné vytvářet přebytky, které se použijí v následujících obdobích. Rozpočet obce je vždy schvalován zastupitelstvem a na příslušný kalendářní rok.

7.2.1 Příjmy od poplatníků

Tabulka č. 28 Příjmy z místního poplatku

místní poplatek (Kč):	r. 2018	r. 2019	r. 2020	průměr za 2018-20
občané a chataři	596 519	649 594	621 619	622 577

Zdroj: obec Horní Město

V tabulce jsou uvedeny příjmy z místního poplatku za odpad za sledované období. V obci je evidováno 120 rekreačních objektů.

7.2.2 Příjmy od EKO-KOM, a.s.

Tabulka č. 29 Příjmy od EKO-KOM, a.s. – odměna obci za tříděné obalové odpady

Odměna (Kč)	r. 2018	r. 2019	r. 2020	průměr za 2018-20
EKO-KOM, a.s.	123 802	137 882	156 254	139 313

Zdroj: obec Horní Město

Jeden z podstatných příjmů obce je odměna od autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a. s. Výše je přímo úměrná množství sesbíraných tříděných odpadů, které jsou předány k dotřídění a následně k recyklaci. S rostoucí produkcí vytríděných odpadů roste i výše odměny. Každá komodita má určitou sazbu, která je odvislá od pracnosti s dotříděním a uplatněním jako druhotná surovina. V jednotlivých letech je odměna upravována tak, aby kryla případné výkyvy na zpracovatelském trhu. Odměna je pouze na separovaný obalový odpad.

Jednou z povinností obce jako původce odpadů je odpady sbírat odděleně, mimo jiné zajišťovat i tříděný sběr využitelných složek komunálních odpadů. Vytríděné využitelné složky komunálních odpadů obsahují i použité obaly a u většiny komodit obaly převažují (plasty, sklo, nápojové kartony). Obec, která provozuje tříděný sběr komunálních odpadů, se může zapojit do systému EKO-KOM, a.s., a to na základě Smlouvy o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů. Na základě této smlouvy pak obec získává nárok na odměnu za zajišťování zpětného odběru a následného využití odpadů z obalů. Odměna se vypočítává na základě pravidelného čtvrtletního hlášení o množství, druhích a způsobech nakládání s využitelnými složkami komunálních odpadů. Výše odměny je závislá zejména na množství vytríděných odpadů, její výše roste spolu s účinností systému sběru. Odměna pomáhá snižovat náklady spojené s provozem systému sběru využitelných složek komunálních odpadů.

7.2.3 Ostatní příjmy v OH

Další příjmy obce Horní Město jsou od zapojených podnikatelských subjektů – je jich 13. Příjem v roce 2020 byl téměř 22 tis. Kč.

Tabulka č. 30 Celkové příjmy obce v OH

cena za služby v odpadech (Kč)	r. 2018	r. 2019	r. 2020	průměr za 2018-20
podnikatelé obce	16 800	18 480	21 840	19 040

Zdroj: obec Horní Město

7.2.4 Celkové příjmy v OH

Celkové příjmy obce Horní Město v odpadovém hospodářství jsou ve sledovaných letech 2018 až 2020 podobné, a to v průměru 781 tis. Kč ročně. Příjem v OH byl v roce 2020 cca 800 tis. Kč.

Tabulka č. 31 Celkové příjmy obce v OH

druh příjmu (Kč):	r. 2018	r. 2019	r. 2020	průměr za 2018-20
od poplatníků	596 519	649 594	621 619	622 577
od EKO-KOM, a.s.	123 802	137 882	156 254	139 313
podnikatelé obce	16 800	18 480	21 840	19 040
CELKEM PŘÍJMY	737 121	805 956	799 713	780 930

Zdroj: obec Horní Město

V následující tabulce je ukázán procentuální podíl jednotlivých příjmů obce v OH. Příjem z místního poplatku od občanů a chatařů tvoří 77,7 % a od společnosti EKO-KOM, a.s. je to 19,5 %.

Tabulka č. 32 Celkové příjmy obce v OH – % vyjádření

druh příjmu:	r. 2020 (Kč)	%
od poplatníků	621 619	77,7
od EKO-KOM, a.s.	156 254	19,5
podnikatelé obce	21 840	2,7
CELKEM PŘÍJMY	799 713	100,0

Zdroj: obec Horní Město

Pokud přepočteme příjmy z poplatku v roce 2020, vychází částka 957 Kč/1 obyvatele nebo 837 Kč/1 poplatníka (občan a chatař). Společnost EKO-KOM, a. s. systém dotuje ročně v přepočtu na obyvatele ve výši 187 Kč/obyvatele nebo 163 Kč/poplatníka, což je výrazná finanční pomoc, která podporuje třídění odpadů.

Tabulka č. 33 Celkové příjmy obce v OH s přepočtem na 1 obyvatele a 1 poplatníka

druh příjmu:	r. 2020 (Kč)	Kč/obyv./rok 2020	Kč/poplatník/rok 2021
od poplatníků	621 619	744	650
od EKO-KOM, a.s.	156 254	187	163
podnikatelé, obce	21 840	26	23
CELKEM PŘÍJMY	799 713	957	837

Zdroj: obec Horní Město

7.2.5 Porovnání nákladů a příjmů v odpadovém hospodářství obce

Města i obce schvalují ve svých rozpočtech také výdaje, jedním z podstatných je výdaj na odpadové hospodářství. Pro vyrovnanost rozpočtu a také pro stanovení výše místního poplatku je nutné stále tento finanční tok sledovat, vyhodnocovat a případně upravovat. Následující tabulky prokazují, že na nakládání s odpady je obcí dopláceno a že občan (poplatník) nehradí veškeré vznikající náklady.

Tabulka č. 34 Rozdíl mezi příjmy a náklady na OH obce

	r. 2018	r. 2019	r. 2020
CELKEM PŘÍJMY (Kč)	737 121	805 956	799 713
CELKEM NÁKLADY (Kč)	757 937	793 871	893 540
ROZDÍL (Kč)	-20 816	12 085	-93 827

Zdroj: obec Horní Město

Obec **dotuje systém** nakládání s odpady v posledním roce a to částkou **94 tis. Kč, tj. doplatek obce do systému, což je 12 % k příjmům.**

Tabulka č. 35 Rozdíl mezi příjmy a náklady na OH obce s přepočtem na 1 obyvatele

	r. 2018	r. 2019	r. 2020
CELKEM PŘÍJMY (Kč)	867	955	957
CELKEM NÁKLADY (Kč)	892	941	1 069
ROZDÍL (Kč)	-24	14	-112

Zdroj: obec Horní Město, vlastní výpočet

Tabulka č. 36 Rozdíl mezi příjmy a náklady na OH s přepočtem na 1 poplatníka

	r. 2018	r. 2019	r. 2020
CELKEM PŘÍJMY (Kč)	760	836	837
CELKEM NÁKLADY (Kč)	781	824	935
ROZDÍL (Kč)	-21	13	-98

Zdroj: obec Horní Město, vlastní výpočet

Tabulky ukazují rozdíl nákladů a příjmů přepočteny na obyvatele a na poplatníky. V roce **2020 obec dotuje systém částkou 112 Kč/obyvatele nebo 98 Kč/poplatníka.**

Náklady na odpadové hospodářství v posledním sledovaném roce výrazně stouply. Systém je stabilní a nedochází k zásadním změnám. Ceny za nakládání s jednotlivými druhy odpadů stoupají, což významně ovlivňuje hospodaření obce.

Příjmy obce v OH nekryjí náklady na OH, rozdíl je téměř 94 tis. Kč. Tato částka je vynakládána z rozpočtu obce. Vhodné je hledat takové varianty, které přinesou lépe vyrovnanou ekonomickou bilanci. Jednou z možností je upravit výši místního poplatku, současná výše je 800 Kč/rok je v porovnání s okolím spíše částka vyšší. Výhodnější je plně zapojit podnikatele do systému OH tak, aby se podíleli na financování nakládání s SKO i se separovanými odpady. Důraz je kladen také na chování obyvatel v nakládání s odpady, tj. přesvědčit je o nutnosti řádného třídění využitelných odpadů a o nutnosti předcházení vzniku odpadu.

8. Shrnutí analytické části – hlavní závěry

8.1 Systém odpadového hospodářství, OZV

Obec má zavedený systém nakládání s odpady podle platné legislativy a pro občany ho nijak neupravuje - nemá obecně závaznou vyhlášku o systému OH. Vhodné je **vydat OZV o systému s platností nejpozději k 1.1.2022, ve které bude jasně popsán systém nakládání s odpady.**

Od občanů je na základě OZV o místním poplatku, která je platná pro rok 2021, vybírán **místní poplatek ve výši 800 Kč/rok**. Tato vyhláška již nespĺňuje legislativní podmínky pro následující rok a je třeba **vydat novou OZV o místních poplatcích pro rok 2022.**

Obec provozuje **sběrný dvůr, který je sběrným místem obce**. Tento způsob sběru odpadu je dostačující a splňuje potřeby obce pro soustředování určitých skupin vznikajících odpadů. Vhodné je **provoz zajišťovat řízeně a vést jasnou evidenci o druzích a množství odpadu tak**, aby bylo s odpady nakládáno v souladu s legislativou. Případně SD vybavit sběrnou NO.

Obec nemá doposud zpracovanou žádnou analýzu či studii, která by zhodnotila nastavený systém odpadového hospodářství a ekonomicky jej pomohla zoptimalizovat. **Nakládání s SKO i TO** je řešeno se společností **SUEZ CZ a.s. a v subdodávce služby zajišťuje Městské služby Rýmařov, s.r.o.** SKO je odvážen na překladiště do Rýmařova a následně na vzdálenou skládku odpadů. Evidenčně je SKO předáván přímo na skládku.

Tříděný odpad je původci odkládán do separačních kontejnerů, které jsou nerovnoměrně rozmístěny po obci. Následně je papír a sklo odváženo svozovou společností do odpadového centra v Rýmařově a odtud dále ke zpracování. Plast se odváží přímo na dotřídovací linku v Bruntále. **Produkce papíru, plastu i skla** je v obci Horní Město **podprůměrná až průměrná.**

Celkové množství produkce odpadů ve sledovaných letech stoupá – 335 až 395 t ročně, v přepočtu na 1 obyvatele je to **474 kg/rok 2020.**

Produkce SKO přepočítaná na 1 obyvatele obce je **397 kg za rok 2020**. V roce 2020 vzniklo v obci celkem **332 tun SKO**. V obci je 120 „chatařů“, proto byla produkce SKO přepočítána také na 1 poplatníka (občan + chatař), i tak je produkce SKO odpadu stále vysoká (355 kg/popl/rok). **Produkce SKO meziročně narůstá.**

Sběr bioodpadů – letech 2018 a 2020 nebyl v evidenci odpadů, v roce 2019 – 3,4 t. Občanům vydáno celkem 180 ks kompostérů o objemu 900 l.

Z pohledu ekonomiky systému OH **celkové náklady ve sledovaných letech stoupají**. Obec **dotuje systém** nakládání s odpady v posledním roce a to částkou **94 tis. Kč, tj. doplatek obce do systému, což je 12 % k příjmům.** V roce 2020 **obec dotuje systém částkou 112 Kč/obyvatele nebo 98 Kč/poplatníka.**

8.2 Jednotlivé složky odpadu – nakládání, množství, náklady

V následujících odstavcích jsou popsány vybrané druhy odpadů, skutečnosti ze systému OH obce a souhrnná data ze studie.

Směsný komunální odpad

- Občané využívají zejména kovové popelnice o objemu 110 l.
- Počet popelnic občanů v obci je asi - 304 ks a několik kontejnerů 1100 l.
- Podnikatelé jsou v systému OH obce zapojeni, ale ne všichni.
- Nádoby na SKO jsou vlastnictvím občanů.
- Svoz popelnic probíhá v intervalu 1 x za týden a 1 x 2 týdny podle místních částí.
- Nádoby nejsou adresně sledovány, není prokazatelný podklad o celkovém počtu svezených nádob, ani o celkové hmotnosti svezeného odpadu. Neprověřuje se zaplněnost nádob.
- Svoz popelnic provádí v subdodávce MS Rýmařov, s.r.o. pro SUEZ CZ a.s. Odpad je odvážen na překladiště – OC Rýmařov a následně předáván na skládku odpadů. Fakturují se ujeté km,

hodiny provozu vozidla a za skutečné tuny SKO.

- Množství SKO je vysoké.
- Náklady na SKO v r. 2020 cca 592 tis. Kč, v přepočtu na obyvatele v roce 2020 byly 708 Kč, z celkových nákladů na OH je to 66 %.

Tříděný odpad (papír, plasty, sklo, kovy)

- Pro sběr papíru je k dispozici 23 ks kontejnerů s horním výsypem o objemu 1100 l, které jsou rozmístěny po obci, sváží se 1 x za 14 dnů.
- Pro sběr plastů je využíváno 33 ks kontejnerů s horním výsypem o objemu 1100 l, které jsou rozmístěny po obci, sváží se 1 x za 14 dnů.
- Pro sběr skla je využíváno 17 ks zvonů, tj. kontejner se spodním výsypem, o objemu 1500 l, které jsou rozmístěny po obci, sváží se 1 x za 1–2 měsíce.
- Pro sběr kovu je využíváno 15 ks malých nádob, tj. popelnice o objemu 240 l, které jsou rozmístěny po obci, sváží se podle potřeby.
- Nápojové kartony jsou sbírány společně s plastem, ale nejsou zahrnuty v hlášení o odpadech obce, jsou pouze v evidenci EKO-KOM a.s.
- Celková výtěžnost komodit tříděného odpadu – papír podprůměrná, plast – průměrná, sklo – průměrná, kov – obvyklé množství.
- Náklad na tříděný odpad je k vznikajícímu množství obvyklý – za rok 2020 cca 280 tis. Kč, náklad přepočtený na obyvatele činí 235 Kč/rok.

Bioodpad

- V letech 2018 a 2020 nebyl bioodpad v evidenci odpadů obce.
- V roce 2019 bylo evidováno 3,4 t.
- Obec neprovádí sběr bioodpadu od občanů.
- Občanům bylo vydáno celkem 180 ks kompostérů o objemu 900 l

Nebezpečný odpad

- Nebezpečné odpady jsou sbírány na SD.
- V obci je 0,1 – 0,8 t ročně.
- V obci neprobíhá mobilní sběr NO.

8.3 Porovnání nákladů na tříděné odpady s podobnými obcemi ČR a s průměrem v Moravskoslezském kraji, potenciální podíl využitelných odpadů v SKO

8.3.1 Porovnání nákladů na tříděné odpady podle EKO-KOM, a.s.

Následující tabulka prezentuje jednotlivé náklady i výtěžnost obce Horní Město na tříděné odpady za rok 2020 a porovnává hodnoty s obcemi České republiky o velikosti do 1000 obyvatel a s obcemi Moravskoslezského kraje za rok 2019. Rok 2020 ještě nebyl v době zpracování studie společností EKO-KOM, a.s. zpracován, ale pro srovnání je to dostačující. Data vychází z informací, které dostává EKO-KOM, a.s. od obcí. U výtěžnosti obce je využita hodnota za poplatníka (občan a chatař).

Tabulka č. 37 Porovnání vybraných nákladů na odpady podle EKO-KOM, a.s.

NÁKLADY	Obec Horní Město r. 2020			Obce do 1000 obyvatel r. 2019			Průměr obcí a měst v kraji r. 2019		
	Jednotkové náklady		Výtěžnost	Jednotkové náklady		Výtěžnost	Jednotkové náklady		Výtěžnost
Parametr	Kč/t	Kč/ob	kg/pop.	Kč/t	Kč/ob	kg/ob	Kč/t	Kč/ob	kg/ob
Měrná jednotka	Kč/t	Kč/ob	kg/pop.	Kč/t	Kč/ob	kg/ob	Kč/t	Kč/ob	kg/ob
Tříděný sběr celkem	5 159	293	56,8	5 380	266,6	53,1	4 108	171,6	51,0
SKO	1 782	619	347,4	2 762	562,2	197,1	2 640	486	196,2
Objemný odpad a NO	3 021	23	7,5	2 736	76,1	47,2	2 851	98	59,7
Celkem	2 270	935	411,7	2 046	926,9	427,8	2 187	892,3	422,1

Zdroj: databáze EKO-KOM, a.s.

Pro porovnání nákladů slouží parametr Kč/t a také Kč/poplatníka, který umožňuje zhodnotit úroveň ceny, kterou obec za službu platí. Pro výkon sběru slouží parametr v kg/obyvatele, tzv. výtěžnost, u tříděného sběru je žádoucí co nejvyšší, naopak u SKO co nejnižší. Pro přehlednost jsou hodnoty

dosahované v obci barevně označeny, zeleně obvyklé hodnoty a červeně negativní. Nicméně, pokud jsou náklady nízké a zároveň je nízká i výtěžnost, jedná se v širším kontextu o negativní výsledek.

Výtěžnost tříděného odpadu je v porovnání s obcemi podobné velikosti **podobná, náklad na 1 je obvyklý.**

Obec má **vyšší množství SKO**, a **také nižší jednotkovou cenu.**

Objemný odpad a NO – množství nízké, náklady obvyklé vzhledem k množství.

8.3.2 Potenciální podíl využitelných odpadů v SKO

V následující tabulce je propočítáno potenciální (předpokládané) množství využitelných odpadů, které jsou obsaženy v SKO. V poznámkách pod tabulkou jsou vysvětleny jednotlivé hodnoty.

Tabulka č. 38 Potenciální podíl využitelných odpadů v SKO – účinnost třídění z SKO

druhy odpadů:	skutečnost	účinnost separace z SKO	potenciál	skutečnost + potenciál	pozn.:
	t/r. 2020	%	t/r. 2020	t/r. 2020	
tříděný papír	10,6	34,0	20,6	31,2	1.
tříděný plast	16,7	32,7	34,3	51,0	2.
tříděné sklo	15,2	45,0	18,6	33,8	3.
tříděný kov	11,8	56,4	9,1	20,9	4.
textil	2,1	8,6	22,0	24,1	5.
bioodpady	0,0	0,0	113,5	113,5	6.
nebezpečné odpady	0,1	3,2	4,1	4,3	7.
zpětný odběr elektro	0,0	0,0	4,4	4,4	8.
CELKEM	56,5	20,0	226,6	283,0	9.

Zdroj: veřejná databáze rozborů odpadů, vlastní výpočet

Popis jednotlivých sloupců:

skutečnost – množství vytríděných odpadů v roce 2020 – **56,5 t**

účinnost separace z SKO – současná účinnost v % třídění uvedených odpadů – **20 %**

potenciál – množství odpadů, které by bylo možné samostatně vytrídit z celkového množství SKO v r. 2020 (332,14 t SKO), a to je **226,6 t**

skutečnost + potenciál – množství tun uvedených odpadů v roce 2020 + množství odpadů, které by bylo možné samostatně vytrídit z SKO, tj. **283 t**

Komentář k poznámkám:

1. tříděný papír – roce 2020 evidováno 10,6 t, SKO obsahuje ještě cca 20,6 t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je 34 %
2. tříděný plast – v roce 2020 evidováno 16,7 t, SKO ještě obsahuje cca 34,3 t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je 33 %
3. tříděné sklo – v roce 2020 evidováno 15,2 t, SKO ještě obsahuje cca 18,6 t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je 45 %
4. tříděný kov – v roce 2020 evidováno 11,8 t, SKO obsahuje cca 9,1 t kovu, účinnost separace je 56 %
5. tříděný textil – v roce 2020 evidováno 2,1 t, SKO ještě obsahuje cca 22 t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je pouze 9 %
6. bioodpad – v roce 2020 netříděn, SKO obsahuje cca 113,5 t/rok, které je možné vytrídit
7. nebezpečné odpady – evidováno 0,1 t, SKO obsahuje cca 4,1 t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je pouze 3,2 %
8. zpětný odběr elektro – v roce 2020 neevidováno množství, SKO obsahuje cca 4,4 t/rok, které je možné vytrídit
9. celkové množství vytríděných odpadů je 56,5 t, SKO ještě obsahuje cca 226,6t/rok, které je možné vytrídit, účinnost separace je 20 %

8.4 Hlavní ekonomické závěry

Z pohledu ekonomiky systému OH **celkové náklady každoročně stoupají. Množství odpadů také každoročně roste a nejvíce u SKO. Produkce SKO je vyšší, než je obvyklé** a náklady na 1 tunu nižší než běžný standard. Obec má nejvyšší náklad v OH na SKO, tj. cca 592 tis. Kč/r. 2020 a celkové množství je cca 332,14 t.

Nakládání s tříděnými odpady je stabilní při obvyklých nákladech, množství je průměrné, jen papíru je méně.

Náklady OH na 1 obyvatele v roce 2020 byly 1 069 Kč, na 1 poplatníka 935 Kč.

Příjmy OH na 1 obyvatele v roce 2020 byly 957 Kč, na 1 poplatníka 837 Kč.

Nejvyšší příjem má obec z **místního poplatku, je to 77,7 %**. Další velmi významná položka je odměna od autorizované obalové společnosti **EKO-KOM, a.s.**, a to 156 tis. Kč, tj. **19,5 %** všech příjmů.

Náklady v roce 2020 činily 894 tis. Kč, příjmy 800 tis. Kč.

Rozdíl mezi náklady a příjmy v roce 2020 je 94 tis. Kč (dotace obce do systému OH), což je 112 Kč/obyv./rok nebo 98/ Kč/poplatník/rok.

8.5 Smluvní vztahy

Obec má sjednány služby v odpadovém hospodářství s jedním subjektem v samostatné smlouvě. Zvláště je smlouva pouze na odběr textilu. Smluvní závazky jsou platné, sjednané na dobu neurčitou. Závazky ze stran dodavatele služeb v OH jsou plněny a nejsou k němu z obce výhrady.

V případě zájmu je možné vypsání výběrového řízení, kterým se zajistí aktuálnost nejvýhodnějších finančních podmínek na poptávaný rozsah služeb. Takové zakázky podléhají zákonu o veřejných zakázkách (zákon č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek v platném znění) a výběrové řízení má stanovené lhůty pro určitý finanční objem. Je však důležité, aby obec jasně definovala rozsah a způsob plnění služeb.

Dále má obec Horní Město uzavřeny smlouvy s provozovateli kolektivních systémů: ELEKTROWIN a.s. a EKOLAMP s.r.o. Tyto kolektivní systémy zajišťují organizaci sběru, třídění a recyklaci všech skupin elektrozařízení, baterií a akumulátorů a světelných zdrojů.

8.6 Informování a vzdělávání veřejnosti

Informování občanů je prováděno pomocí webových stránek obce, zpravodaje obce Hornoměstský telegraf a mobilní rozhlas. Speciální vzdělávací akce v oblasti odpadového hospodářství v obci neprobíhají.

Doporučuje se směrem k občanům realizovat obsáhlou kampaň, která by informovala občany, majitele rekreačních objektů o způsobu nakládání s odpady, o omezování množství zbytkového směsného komunálního odpadu, o nutnosti třídění využitelných složek včetně samostatného třídění biologické složky, která je nyní obsažena v komunálních odpadech. Kampaň by měla být zaměřena také na předcházení vzniku odpadů. Cílem je snížení množství odpadů, a to zejména směsného komunálního.

NÁVRHOVÁ ČÁST

9. Východiska pro návrhovou část

9.1 Právní úprava hospodaření s odpady v obcích

Oblast nakládání s odpady legislativně určuje od 1.1.2021 nový zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech, většina prováděcích předpisů k tomuto zákonu nebyla v době zpracování studie vydána. Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje:

- a) pravidla pro předcházení vzniku odpadů a pro nakládání s nimi při dodržování ochrany životního prostředí, ochrany lidského zdraví a trvale udržitelného rozvoje a při omezování nepříznivých dopadů využívání přírodních zdrojů a zlepšování účinnosti tohoto využívání,
- b) práva a povinnosti osob v odpadovém hospodářství,
- c) působnost orgánů veřejné správy v odpadovém hospodářství.

Odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit. Základní povinností každého původce odpadů je předcházet vzniku odpadů, dále vzniklé odpady zařazovat podle katalogu odpadů, vzniklé odpady předávat pouze osobě oprávněné podle zákona o odpadech, odpady shromažďovat odděleně, vést evidenci odpadů a platit poplatky stanovené zákonem za ukládání odpadů na skládkách.

U odpadů produkovaných občany přebírá veškeré povinnosti obec, a to od okamžiku, kdy nepodnikající fyzická osoba odpad odloží na místě obcí k tomu určeném. Obec se současně stává vlastníkem tohoto odpadu. Obec se v této oblasti řídí vydanou obecně závaznou vyhláškou (OZV), která určuje systém nakládání s odpady.

Obec je podle zákona o odpadech povinna zajistit místa pro odkládání veškerého komunálního odpadu produkovaného fyzickými nepodnikajícími osobami na jejím katastrálním území. Obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelných odpadů rostlinného původu, od 1. 1. 2020 pak také pro oddělený sběr použitých jedlých olejů a tuků, a od 1.1.2025 také pro sběr textilu.

Původci, kteří produkují odpad podobný komunálnímu odpadu, mohou na základě smlouvy s obcí využít systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů zavedeného obcí. Smlouva musí být písemná a musí obsahovat vždy výši sjednané ceny za tuto službu.

Fyzické osoby a původci odpadů zapojení do systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů zavedeného obcí jsou povinni v souladu s obecně závaznou vyhláškou obce komunální odpad a odpad podobný komunálnímu odpadu třídit a odkládat odděleně na místa k tomu obcí určená, pokud s odpadem nenakládají nebo se jej nezabavují jiným způsobem stanoveným zákonem o odpadech.

Podrobně o novém zákonu o odpadech a ustanoveních týkajících se obcí je rozepsáno v kapitole č. 9.3 této studie.

9.2 Platné legislativní předpisy v odpadovém hospodářství

9.2.1 Základní legislativa EU

V rámci Evropské unie platí následující právní předpis: Směrnice 2008/98/ES o odpadech, pozměňující směrnice 2018/851.

Směrnice 2008/98/ES

- Tato směrnice zavádí hierarchii způsobů nakládání s odpady:
 - předcházení vzniku,
 - opětovné použití,
 - recyklace,
 - využití pro jiné účely, například energetické, a
 - odstranění.
- Směrnice potvrzuje „zásadu znečišťovatel platí“, podle níž musí náklady spojené s nakládáním s odpady uhradit prvotní původce odpadu.
- Zavádí pojem „rozšířená odpovědnost výrobce“.
- Rozlišuje mezi odpadem a vedlejšími produkty
- Nakládání s odpady musí probíhat bez jakéhokoli ohrožení vody, ovzduší, půdy nebo živočichů a bez obtěžování hlukem nebo zápachem a bez nepříznivého vlivu na krajinu nebo místa zvláštního zájmu.
- Výrobci nebo držitelé odpadu musí s odpadem nakládat sami nebo prostřednictvím úředně schváleného provozovatele. Oba musí mít povolení a jsou pravidelně kontrolováni.
- Příslušné vnitrostátní orgány musí vytvořit plány pro nakládání s odpady a programy pro – předcházení vzniku odpadů.
- Na nebezpečný odpad, odpadní oleje a biologický odpad platí zvláštní podmínky.
- Směrnice zavádí cíle využití a recyklace, které mají být splněny do roku 2020 v souvislosti s odpadem z domácností (50%) a stavebním a demoličním odpadem (70%).

Pozměňující směrnice (EU) 2018/851

- Jako součást balíčku opatření o oběhovém hospodářství pozměňuje směrnice (EU) 2018/851 směrnici 2008/98/ES.
- Stanovuje minimální provozní požadavky na systémy rozšířené odpovědnosti výrobce. Mohou také zahrnovat organizační odpovědnost a odpovědnost přispívat k předcházení vzniku odpadů a k opětovné použitelnosti a recyklaci výrobků.
- Posiluje pravidla o předcházení vzniku odpadů. Ve věci vzniku odpadů musí země EU přijmout opatření za účelem:
 - podpory modelů trvale udržitelné výroby a spotřeby,
 - podpory takových návrhů, výroby a používání výrobků, které účinně využívají zdroje, jsou trvanlivé, opravitelné, opětovně použitelné a modernizovatelné,
 - zaměření se na výrobky obsahující kritické suroviny, aby se předcházelo tomu, že se tyto materiály stanou odpadem,
 - vybízení k tomu, aby byly dostupné náhradní díly, návody k použití, technické informace nebo další nástroje umožňující opravu a opětovné použití výrobků, aniž by byla ohrožena jejich kvalita a bezpečnost,
 - snižování vzniku potravinového odpadu, což pomůže k plnění cíle udržitelného rozvoje OSN snížit celosvětový potravinový odpad na obyvatele na úrovni maloobchodu a spotřebitelů a snížit plýtvání potravinami ve výrobních a dodavatelských řetězcích do roku 2030 o 50 %,
 - podpoření snižování obsahu nebezpečných látek v materiálech a výrobcích,
 - zastavení znečištění moří odpadky.
- Také stanovuje nové cíle recyklace komunálního odpadu do roku 2025, kdy bude muset být recyklováno nejméně 55 % hmotnosti komunálního odpadu. Tento cíl se do roku 2030 zvýší na 60 % a do roku 2035 na 65 %,
- Země EU musí:
 - zřídit do 1. ledna 2025 oddělený sběr textilního a nebezpečného odpadu,
 - zajistit, aby do 31. prosince 2023 byl prováděn tříděný sběr biologického odpadu a tento odpad byl recyklován (například kompostován).
- Směrnice také upozorňuje na příklady pobídek k uplatňování hierarchie způsobů nakládání s odpady, například poplatky za ukládání na skládkách a spalování a režimy plateb podle množství odpadu.

9.2.2 Základní legislativa ČR

V současné době je problematika odpadového hospodářství ČR řízena těmito předpisy:

Zákony:

541/2020 Sb., o odpadech

542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností

477/2001 Sb., o obalech

Vyhlášky:

8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů)

Další prováděcí vyhlášky k novému zákonu o odpadech a k novému zákonu o výrobcích s ukončenou životností jsou očekávány do konce roku 2021.

Nařízení vlády:

352/2014 Sb. o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024.

9.3 Nový zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech

1. ledna 2021 nabyl účinnosti nový zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech, který do české národní legislativy zapracovává příslušné předpisy Evropské unie, zároveň navazuje napřímo použitelné předpisy Evropské unie a upravuje pravidla pro předcházení vzniku odpadu a pro nakládání s ním, práva a povinnosti osob v odpadovém hospodářství a působnost orgánů veřejné správy v odpadovém hospodářství.

Opadové hospodářství je založeno na hierarchii odpadového hospodářství, podle níž je prioritou předcházení vzniku odpadu, a nelze-li vzniku odpadu předejít, pak v následujícím pořadí jeho příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití, včetně energetického využití, a není-li možné ani to, jeho odstranění.

Cíle odpadového hospodářství ČR uvedené v novém zákoně o odpadech:

1. Zvýšit do roku 2025 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 55 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
2. Zvýšit do roku 2030 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 60 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
3. Zvýšit do roku 2035 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 65 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
4. Odstraňovat uložením na skládku v roce 2035 a v letech následujících nejvýše 10 % z celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
5. Energeticky využívat v roce 2035 a v letech následujících nejvýše 25 % z celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky; toto množství může být navýšeno o rozdíl mezi množstvím komunálních odpadů, které mohly být uloženy na skládku podle bodu 4, a skutečným množstvím komunálních odpadů uložených na skládku.

Přechodná ustanovení v novém zákoně o odpadech:

Zařízení pro nakládání s odpady provozovaná podle starého zákona platí s omezením:

- do 1 roku mobilní zařízení,
- do 2 let zařízení ke sběru a výkupu odpadů,
- do 3 let zařízení pro využití nebo odstranění odpadů.

Smlouva obce s podnikatelem v systému OH obce platí do 31.12.2021.

OZV o systému OH, o místním poplatku za systém OH a o poplatku za komunální odpad je pro rok 2021 platná.

Komunální odpady obce jsou do r. 2029 v určeném množství skládkovány za sníženou sazbu skládkovacího poplatku 500 Kč/t – viz. podrobnosti dále v textu.

Vybraná ustanovení v novém zákoně o odpadech, která se týkají obcí:

Obec je původce odpadu od okamžiku, kdy občan odloží odpad na obcí určené místo.

Obec:

- je povinna přebrat veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti občanů,
- je povinna určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, min. nebezpečného odpadu, papíru, plastu, skla, kovu, bioodpadu a jedlých olejů a tuků, od r. 2025 také textilu,
- je povinna zajistit, aby vytríděných složek odpadu bylo v r. 2025 ... 60 %, v r. 2030 ... 65 %, v r. 2035 ... 70 % z celkové produkce komunálního odpadu obce,
- je povinna nastavit obecní systém odpadového hospodářství – může vydat OZV
- může určit nakládání se stavebními odpady, movitými věcmi – neodpady (např. využitelný nábytek atd.), výrobky s ukončenou životností, rostlinnými zbytky z údržby zeleně, zahrad (komunitní kompostování), pokud je vydána OZV o systému OH obce,
- může přebírat komunální odpad od podnikatelů, kteří se na základě písemné smlouvy zapojí do systému OH obce,
- může v OZV stanovit povinnost zajistit si pro soustředování odpadu sběrné nádoby na směsný komunální odpad a pravidla pro jeho soustředování:
 - stanovit povinnost zajistit si pro soustředování odpadu sběrné nádoby stanoveného typu o dostatečném objemu,
 - stanovit fyzickým osobám povinnost plnit sběrné nádoby tak, aby je bylo možno uzavřít a odpad z nich při manipulaci nevypadával,
 - stanovit zákaz odkládat do sběrných nádob jiné složky komunálních odpadů, než pro které jsou jednotlivé nádoby určeny,
 - stanovit zákaz v nádobách shromážděné komunální odpady udupávat či zhutňovat,
 - uložit povinnost přistavit sběrné nádoby na směsný komunální odpad v určené dny a doby na určená místa,
- je povinna informovat veřejnost 1x ročně o systému a výsledcích OH, včetně nákladů.

Evidence a ohlašování odpadů:

- Původce odpadu (obec, provozovatel zařízení a obchodník s odpady) je povinen vést průběžnou evidenci odpadu.
- Eviduje se – druh, kategorie, množství, způsob nakládání, původce, zařízení, kam byl odpad předán.
- Hlášení o odpadech podává ten, kdo měl produkci víc než 0,6 t nebezpečného odpadu nebo 100 t ostatního odpadu za rok, a provozovatel zařízení (např. sběrného dvoru, skládky odpadů) – hlášení se musí podat do 28.2. následujícího roku.
- Nově Hlášení o obecním systému:
Původce odpadu, který vyprodukoval nebo nakládal v uplynulém kalendářním roce s více než 600 kg nebezpečných odpadů, s více než 100 tunami ostatních odpadů, je povinen zaslat do 28. února následujícího roku hlášení souhrnných údajů z průběžné evidence za uplynulý kalendářní rok. Forma hlášení bude upřesněna novou vyhláškou o podrobnostech nakládání s odpady, která by měla ve Sbírce zákonů vyjít do konce roku 2021. V návrhu této vyhlášky je 14 tabulek, které bude muset obec vyplňovat.

Vybrané povinnosti původce odpadu - podnikatel:

- zatřídit odpady podle druhu a kategorie,
- prokázat kontrole, kam vlastní odpad dal (v odpovídajícím množství),
- u komunálního odpadu a stavebního i demoličního odpadu musí mít písemnou smlouvu s oprávněnou osobou.

Provozovatel zařízení pro nakládání s odpady - pokud přebírá komunální odpad od občanů, musí do 15.1. následujícího roku oznámit příslušné obci, ve které občan bydlí, druh a množství převzatých odpadů.

Školní sběr

Škola může přebírat papír, plast a kov z domácností a je vlastníkem zde odloženého odpadu. Původcem odpadu ze školního sběru je však obec – škola má povinnost do 15.1. následujícího roku předat obci údaje o sběru za předchozí rok – hmotnost, druh odpadu a zařízení, kam odpad předala.

Působnost obecních úřadů v odpadovém hospodářství

Obec:

- kontroluje, zda občané obce nakládají s odpady pouze v souladu se zákonem o odpadech,
- kontroluje, zda podnikatelé, kteří využívají obecní systém nakládání s odpady, mají smlouvu s obcí,
- kontroluje, zda podnikatelé nezapojení v systému odpadového hospodářství obce mají zajištěno využití či odstranění odpadů v souladu se zákonem,
- projednává přestupky.

Přestupky obce

Obec se dopustí přestupku tím, že

- nepřebere od obyvatel komunální odpad,
- neurčí místa pro oddělené soustředování komunálních odpadů,
- nezajistí splnění stanoveného podílu odděleně soustředované recyklovatelné složky z celkového množství komunálních odpadů,
- nesplní některou z informačních povinností,
- nezašle ve stanovené lhůtě a ve stanoveném rozsahu hlášení o obecním systému odpadového hospodářství.

Za přestupek lze obci uložit pokutu do

- 100 000 Kč (nesplní některou z informačních povinností),
- 200 000 Kč (nezajistí splnění podílu recyklovatelné složky z celkového množství komunálního odpadu, nezašle ve stanovené lhůtě a ve stanoveném rozsahu hlášení o obecním systému),
- 10 000 000 Kč (nepřebere od obyvatel komunální odpad, neurčí místa pro oddělené soustředování komunálních odpadů).

Zákaz ukládání využitelných odpadů na skládku od roku 2030

Provozovatel skládky nesmí od 1. ledna 2030 na skládku ukládat využitelné odpady, tj. odpady:

- a) jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6,5 MJ/kg,
- b) které překračují limitní hodnotu parametru biologické stability AT_4 stanovenou zákonem: spotřeba kyslíku po 4 dnech - $AT_4 < 10 \text{ mg O}_2/\text{g sušiny}$, nebo
- c) které je za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku možné účelně recyklovat.

Provozovatel skládky je povinen ověřovat splnění podmínek výhřevnosti a biologické stability u přebíraného odpadu. Za využitelný odpad je považován také směsný komunální odpad (SKO) a objemný odpad.

Sazba poplatku za ukládání odpadu na skládku – příloha č. 9 k zákonu o odpadech

1. Sazba pro jednotlivé dílčí základy poplatku za ukládání odpadů na skládku (v Kč/t)

Dílčí základ poplatku za ukládání	Poplatkové období v roce									
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
využitelných odpadů*	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
zbytkových odpadů	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
nebezpečných odpadů	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
vybraných technologických odpadů	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
sanačních odpadů	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

*) podle § 40 odst. 1.

Sleva za ukládání odpadu na skládku

Nový zákon o odpadech zásadně mění poplatky za ukládání odpadů na skládkách. Obec bude platit do určitého množství (v r. 2021 – 200 kg/obč./rok, v r. 2022 – 190 kg/obč./rok, a v r. 2029 – 120 kg/obč./rok) odpadů uložených v kalendářním roce na skládku 500 Kč/t, stejně jako v současné době. Po překročení tohoto množství bude hradit poplatek ve výši 800 Kč/t (r. 2021), 900 Kč/t (r. 2022) ... a v r. 2029 – 1 850 Kč/t. Poplatky budou z menší části příjmem obce, na jejímž území se skládka nachází, a z větší části SFŽP (Státní fond životního prostředí). Tímto opatřením se zavádí dlouho avizované znevýhodňování skládkování před jinými způsoby nakládání s odpadem. Dále se mění výše poplatku na povinnou rekultivační rezervu skládky ze 100 Kč na 145 Kč/t, zvýšení je tedy o 45 Kč/t.

Znění § 157 zákona o odpadech:

(1) V poplatkovém období do roku 2029 se komunální odpad s výjimkou nebezpečných odpadů, jehož původcem je obec, zahrne namísto dílčího základu poplatku za ukládání využitelných odpadů do dílčího základu poplatku za ukládání komunálního odpadu, pokud celková hmotnost takového odpadu uloženého na libovolnou skládku od prvního dne kalendářního roku, ve kterém nastane toto poplatkové období, ve vztahu ke kterému uplatní obec nárok podle odstavce 2, nepřesáhne množství vypočtené podle přílohy č. 12 k tomuto zákonu. Pokud se v poplatkovém období toto množství přesáhne, zahrne se do dílčího základu poplatku za ukládání komunálního odpadu pouze část odpadu do jeho dosažení.

(2) Plátce poplatku zahrne odpad do dílčího základu poplatku za ukládání komunálního odpadu pouze tehdy, pokud u něj obec uplatní nárok na toto zahrnutí a současně mu sdělí rozhodné údaje, ze kterých vyplývá, zda jí na toto zahrnutí vznikl nárok. Plátce poplatku vede evidenci o uplatněných nárocích na zahrnutí odpadu do dílčího základu poplatku za ukládání komunálního odpadu, ve které současně uchovává tyto sdělené údaje.

(3) Dílčí základ poplatku za ukládání komunálního odpadu je dílčím základem poplatku za ukládání odpadů na skládku.

(4) Sazba poplatku za ukládání odpadů na skládku pro dílčí základ poplatku za ukládání komunálního odpadu činí 500 Kč za tunu.

(5) Pro dílčí poplatek za ukládání komunálního odpadu se použijí obdobně ustanovení o rozpočtovém určení dílčího poplatku za ukládání zbytkového odpadu.

Příloha č. 12 k zákonu o odpadech zní:

Celkové množství odpadů, na které se vztahuje v kalendářním roce výjimka pro zařazení do dílčího základu poplatku, se vypočte jako násobek počtu obyvatel obce uvedeného v bilanci obyvatel České republiky zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu kalendářního roku bezprostředně předcházejícího poplatkovému období a množství odpadů na jednoho obyvatele uvedeného v následující tabulce pro kalendářní rok, ve kterém nastane poplatkové období.

Příloha č. 12 k zákonu – měrná produkce SKO pro uplatnění slevy za skládkování

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Množství odpadu (tun na 1 obyvatele)	0,2	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15	0,14	0,13	0,12

Nakládání s nezákonně soustředěným odpadem:

Pokud se vlastník pozemku dozví o nezákonně uloženém odpadu na svém pozemku, je to povinen oznámit ORP (obci s rozšířenou působností). ORP se pokusí zjistit vlastníka odpadu a pokud jej nezjistí, pak nařídí vlastníkovu pozemku odklizení odpadu do 30 dní. Pokud vlastník nezajistí odklizení, může pak ORP uložit vlastníkovu, aby místo alespoň zabezpečil nebo ORP zabezpečí odpad tak, aby dál neohrožoval životní prostředí, příp. ORP odpad odklidí. Toto polovičaté řešení vzniklo údajně na základě dlouhé diskuse a podnětů poslanců jako kompromis.

Místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství

Tento poplatek je z hlediska základních konstrukčních prvků obdobný dosavadnímu místnímu poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, s drobnými modifikacemi (zejména pokud jde o okruh poplatníků z titulu vlastnictví nemovité věci a sazbu poplatku).

Poplatkovým obdobím je kalendářní rok, obec by měla zavést poplatek s účinností od 1.1. na celý rok, aniž by jeho výši v roce měnila, danou změnu výši poplatku upravuje zákon.

Sazba poplatku činí nejvýše 1200 Kč/poplatník/rok, obec stanoví dle svého uvážení, nemusí v OZV zdůvodňovat výši poplatku. Osvobození od poplatku jsou uvedena v § 10 g zákona, v OZV může obec upravit i další dle svého uvážení. Obec může stanovit úlevy v procentech nebo pevnou částkou, která musí být vždy stejná pro všechny poplatníky.

Poplatníkem je:

- fyzická osoba přihlášená v obci nebo
- vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce.

Místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (jen SKO)

Spolu s místním poplatkem za obecní systém odpadového hospodářství – patří mezi místní poplatky za komunální odpad, které s účinností od 1. ledna 2021 nahrazují dosavadní zákonné formy zpoplatnění nakládání s komunálním odpadem. Tento poplatek zohledňuje skutečné množství odloženého odpadu, přičemž jeho základem může být – vedle objemu reálně odloženého odpadu nebo kapacity nádob na odpad – i hmotnost reálně odloženého odpadu.

Základem dílčího poplatku je:

- Hmotnost nebo objem odloženého odpadu z nemovité věci za kalendářní měsíc v kilogramech anebo litrech na poplatníka.
- Kapacita soustředovacích prostředků za kalendářní měsíc pro nemovitou věc na poplatníka v litrech.

Tyto základy nelze kombinovat, obec zvolí pouze jeden ze základů, během roku toto nelze měnit.

Poplatníkem je:

- fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště,
- vlastník nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba.

Plátcem je:

- společenství vlastníků jednotek, pokud pro dům vzniklo,
- vlastník nemovité věci v ostatních případech.

Obec může stanovit minimální základ pro objem a kapacitu soustředovacích prostředků na SKO, nejvíce 60 l/poplatník/měsíc, pro hmotnost nejvíce 10 kg/poplatník/měsíc.

Sazba poplatku – za objem nejvíce 1 Kč/l, za hmotnost nejvíce 6 Kč/kg, výši si obec může stanovit dle svého uvážení, nemusí zdůvodňovat.

Za hmotnost a objem obec vyměří po uplynulém roce (nebo čtvrtletí, měsíce) poplatek platebním výměrem nebo hromadným předpisem poplatníků – odlišná právní úprava, v případě tohoto základu nedisponuje těmito údaji poplatník ani plátce, ale pouze obec, splatnost je v řešení Ministerstva vnitra s Ministerstvem financí.

Za kapacitu soustředovacích prostředků obec stanoví úhradu poplatku obdobně jako za obecní systém.

9.4 *Východiska pro návrhovou část vyplývající z analytické části studie*

Z analytické části této studie vyplynuly tyto zásadní body k řešení odpadového hospodářství v obci Horní Město:

- Celková produkce odpadů ve sledovaných letech stoupá.
- Množství tříděných odpadů (TO) je průměrné, papíru je menší množství.
- Tříděné odpady jsou odkládány do separačních kontejnerů s horním výsypem (papír, plast), sklo do kontejnerů se spodním výsypem a kovy do větších popelnic.
- Množství SKO je vyšší, než je obvyklé = nedostačené třídění všech využitelných odpadů, především bioodpadu = negativní stav.
- Četnost svozu SKO je v obci 1 x týdně, v místních částech 1 x 2 týdny.
- Není sledováno množství nádob na SKO u jednotlivých domácností. Není adresná evidence vyvážených nádob na SKO, není sledovaná zaplněnost.
- Nádoby na SKO jsou vlastnictvím občanů.
- Není dostatečně zaveden systém sběru bioodpadů.
- Objemný odpad není tříděn na všechny využitelné odpady – zejména dřevo aj.
- Obec dotuje systém OH částkou cca 94 tis. Kč ročně.
- Obec nemá jasně nastaven systém, není vydána OZV o systému OH obce.
- Aktualizovat OZV o místním poplatku pro rok 2022.
- Nerealizuje se masivní informační kampaň v oblasti odpadového hospodářství směrem k občanům.

10. Nakládání s jednotlivými druhy odpadů – návrhy a doporučení

Celková produkce všech odpadů ve sledovaných letech stoupá, je to 335–395 t/rok, v přepočtu na občana je to 473 kg/rok 2020. Vysoké množství SKO – 397 t.

10.1 *Směsný komunální odpad a objemný odpad*

- Množství SKO je vyšší, než je obvyklé = nedostačené třídění všech využitelných odpadů.
- Četnost svozu SKO je 1 x týdně a v některých místních částech 1 x 2 týdny.
- Není sledováno množství nádob na SKO u jednotlivých domácností. Není adresná evidence vyvážených nádob na SKO, není sledovaná zaplněnost.
- Objemný odpad není tříděn na všechny využitelné odpady – zejména dřevo aj.
- Podnikatelé jsou v systému obce, ale ne všichni a není jasné množství odpadů.

Produkce směsného komunálního odpadu (SKO) je v obci Horní Město vyšší, než je obvyklé. Četnost svozu je 1 x týdně v hlavní části obce a v místních částech 1 x 2 týdny, což není vhodné. Systém musí být pro všechny občany stejný, tzn. i četnost. Prodloužením intervalu svozu se docílí snížení množství. Obvyklá četnost je 1 x 2 týdny.

Vyšší množství SKO je také odrazem skutečnosti, že není dostatečně zaveden samostatný sběr bioodpadů. Náklady na SKO jsou za obvyklou cenu a činí v současné době cca **332 tis. Kč ročně**, tj. **téměř 62,5 % všech nákladů** na odpadové hospodářství obce.

Nádoby nejsou adresně sledovány, není prokazatelný podklad o celkovém počtu svezných nádob. Celková hmotnost svezného odpadu je evidována vážením v Odpadovém centru Rýmařov, případně na svozovém vozidle. Neprovozuje se zaplněnost nádob.

Objemný odpad je sbírán na sběrném dvoře – sběrné místo obce. Objemný odpad je odvážen Městskými službami Rýmařov, s.r.o. do OC Rýmařov. Objemný odpad se nijak netřídí. Roční produkce je cca 8 tun/rok 2020, v r. 2019 cca 26 t.

Doporučení:

- **Zajistit snížení množství SKO – sjednotit interval svozu na 1 x 2 týdny (prodloužit v hlavní části obce)**, tím dojde ke snížení kapacity pro odkládání směsných komunálních odpadů. Vhodné je změnu realizovat společně s dalšími kroky, a to intenzivním sběrem tříděného papíru a plastu v pytlích, také zavést intenzivní sběr bioodpadů od domů.
- **Zavést adresné sledování nádob na SKO**, systém vyhodnocovat tak, aby se zjistilo, kolik mají jednotlivé domy nádob, jak často jsou vyváženy a jaké množství odpadů vzniká v domácnostech. Tyto údaje jsou nezbytné pro prověření systému, pro jeho možnou úpravu a optimalizaci. Po vyhodnocení je možné nastavit i motivační složku pro občany, například za počet vyvezených nádob v roce (při nižším počtu určitá sleva na poplatku pro domácnost).
- **Zavést intenzivní sběr bioodpadů od domů**. Možnost samostatného odložení tohoto odpadu u nemovitosti se projeví **snížením množství SKO**.
- **Zapojením všech podnikatelů do systému obce** se může dosáhnout narovnání množství vznikajících odpadů, které se pravděpodobně již nyní v systému vyskytují. Obec tak dostane do rozpočtu navíc příjmy za odpady, které se dnes jeví jako odpady občanů. Četnost svozu podnikatelů by měla být stejná jako u občanů – doporučeno 1 x 2 týdny.
- Obec by měla **stanovit množství nádob na SKO podle počtu osob v domácnosti**. Vhodné je určit pravidlo, aby byl omezen počet nádob u jednotlivých nemovitostí. Tím dojde ke snížení množství nádob a následně ke snížení množství produkce SKO.
- **Realizovat masivní informační kampaň** zaměřenou na potřebu předcházení vzniku odpadů, omezování množství SKO, oddělení bioodpadů z SKO a jeho využití při domácím kompostování. Příp. realizovat fyzický rozbor vzorku z SKO za účasti veřejnosti, určitě i jako akci pro základní školu. Jde o nástroj, jak ukázat občanům skutečné složení odpadů v popelnicích – propagace třídění využitelných odpadů.
- Společně **s městy a obcemi mikroregionu připravovat strategii předávání SKO** do jiných zařízení – mimo skládky k roku 2030, případně i dříve, pokud to bude technicky možné a ekonomicky přínosné.
- **Objemné odpady dále přijímat pouze na sběrném dvoře**. Odpad maximálně roztřídit již při příjmu a odstraňovat pouze nevyužitelný odpad. Dojde k významné úspoře nákladů. Ověřovat, zda podnikatel nepředává objemný odpad na SD jako občan.
- **Samostatně třídit dřevo z objemného odpadu** – tento odpad bude využit a náklad na využití je nižší než náklad na odstranění na skládce – dojde ke snížení nákladů obce a snížení produkce směsných komunálních odpadů.

10.2 Odděleně sbírané využitelné složky odpadu (tříděný odpad)

Tříděný odpad je občany odkládán **do separačních kontejnerů**, které jsou nerovnoměrně rozmístěny po obci. Následně je papír a sklo odváženo svozovou společností do Odpadového centra v Rýmařově a odtud dále ke zpracování. Plast se odváží přímo na dotřídovací linku v Bruntále. **Produkce plastu i skla je v obci Horní Město průměrná, papíru podprůměrná.**

Potenciální množství využitelného odpadu, které ještě zůstává ve smíšeném komunálním odpadu, je za rok cca – papír 20 t, plast 34 t, sklo 18 t, kovy 9 t.

Produkce **tříděných odpadů** je ve obci **na 1 obyvatele za rok – cca 13 kg papíru, 20 kg plastu, 18 kg skla**. Nápojový karton je sbírán společně s plastem, ale není v hlášení obce o produkci odpadů uveden. **Účinnost třídění** využitelných složek komunálních odpadů je v obci v současné době **20 %**.

Náklady na separované odpady jsou ve sledovaném období roku 2020 cca **280 tis. Kč** a činí **cca 31 % všech nákladů na odpadové hospodářství obce**. Náklad přepočtený na občana činí 335 Kč/rok. Svoz a zpracování 1 tuny **tříděného odpadu činí 5 159 Kč/t**, což je **náklad obvyklý**.

Obec dostává odměny ze systému EKO-KOM, za sledované období roku 2020 je to cca 156 tis. Kč, což je významný příjem a jde o podporu třídění odpadů.

Doporučení:

- **Zintenzivnit sběr tříděných odpadů – výraznou informační kampaní** přesvědčit občany ke zvýšení třídění využitelných odpadů. Zejména se **zaměřit na bioodpad, který tvoří největší hmotnostní podíl v SKO**. Zvýší se míra třídění odpadů a sníží se množství SKO.
- **Zavedení sběru papíru a plastu pytlovým sběrem přímo od domů** – postupný přechod. Nutností je důsledná osvěta a jasná informovanost, která musí směřovat k vytřídění všech využitelných odpadů a k minimalizaci SKO. Po zavedení pytlového sběru odebrat z veřejných stanovišť kontejnery na plast a papír. Kontejnery případně přesunout na místa, které jsou pod dozorem nebo k bytovým domům. Veřejná místa by měly být pouze pro sklo a kov, ale na místech, která nejsou odlehlá a je o nich přehled.
- **Možnost přechodu na nádobový sběr tříděných odpadů od domů** – variantně místo pytlového sběru - zavedení nádobového sběru od domu. Výhoda – vyšší kapacita nádoby (120–240 l), odpad u nemovitosti, delší interval svozu (1 x měsíčně), pořízení nádob z dotačních prostředků (až 85 % nákladů z dotace).
- **Zavést adresné sledování pytlů s tříděným plastem a papírem (případně nádob)** a systém vyhodnocovat tak, aby se zjistilo, jak často jsou vyváženy a jaké množství odpadů vzniká v domácnostech. Tyto údaje jsou nezbytné pro prověření systému, pro jeho možnou úpravu a optimalizaci.
- **Zapojit všechny místní podnikatele do obecního systému OH, pak se musí podílet na hrazení nákladů také na tříděný odpad**, nutné je evidovat tyto odpady i od podnikatelů (sjednat ve smlouvě, množství stanovit podle skutečnosti).
- **Realizovat masivní informační kampaň** zaměřenou na potřebu třídění všech odpadů, které vznikají občanům. Realizovat fyzický rozbor vzorku z SKO za účasti veřejnosti, také jako akci pro základní školu. Jde o nástroj, jak ukázat občanům skutečné složení odpadů v popelnicích – propagace třídění využitelných odpadů.

10.3 Biologicky rozložitelné odpady

Obec Horní Město neprovádí sběr bioodpadu od občanů. Domácnosti byly vybaveny kompostéry – v rámci projektu SOR bylo občanům vydáno celkem 180 ks kompostérů o objemu 900 l. Z vysokého množství SKO lze usuzovat, že obsahuje i podstatnou část biologicky rozložitelných odpadů.

Občané mají možnost bezplatně odevzdat bioodpad na OC Rýmařov – této možnosti nevyužívají.

Doporučení:

- **Zintenzivnit sběr bioodpadů od rodinných domů + pořídit dostatečné množství domácích kompostérů** (i pro výměnu již nepoužitelných/rozbitých kompostérů), aby je mohly využívat všechny domy a tím si sami zpracovali vznikající bioodpady. Na pořízení využít dotační prostředky. Vhodná je kombinace pořízení kompostérů a zároveň prodloužení intervalu svozu SKO. Záměr – snížení množství SKO, tím že bio i z domácnosti zpracuje občan ve svém kompostéru.

- Možnost **realizovat vybudování a provozování komunitní kompostárny** pro zpracovávání rostlinných zbytků z údržby zeleně a ze zahrad z obce, od občanů a zapojených podnikatelů. Podmínkou je dle stavebního zákona a územního plánu obce vhodná a kapacitně dostatečná obecní plocha pro zřízení kompostárny a dostatečná plocha obecní zeleně, kam by bylo možné vzniklý zelený kompost následně aplikovat. Komunitní kompostování neprobíhá v režimu nakládání s odpady, ale jako opatření pro prevenci vzniku odpadů, tj. navážená zeleň není evidována jako odpad, ale jako rostlinné zbytky (surovina).
- **Zintenzivnit sběr bioodpadů na SD** (sběrném místě obce), aby byla splněna zákonná povinnost a aby občané měli možnost tento odpad odložit na určeném místě. Dovoz je možný po dohodě např. do OC Rýmařov.
- **Realizovat masivní informační kampaň** zaměřenou na potřebu předcházení vzniku odpadů a tím snížení množství produkce SKO v obci, tj. informovat občany o domácím kompostování, sběru a zpracování bioodpadu a nevhodnosti odkládat bioodpad do nádob na SKO a s tím spojenou zátěž skládky a životního prostředí.

10.4 Nebezpečné odpady

Produkce nebezpečných odpadů (NO) je v obci Horní Město 0,1 – 0,8 t ročně a zahrnuje odpady odpadních barev, lepidel, obalů od barev a lepidel a minerálních olejů. Nebezpečné odpady jsou sbírány na SD.

Doporučení:

- **Vybavit sběrné místo obce pro sběr komunálních NO** - vybavit zabezpečenou sběrnou NO – výrobce doloží nepropustnost podlahy proti úniku závadných látek, zachovat stávající způsob svozu NO – podle potřeby.
- Součástí **informační kampaně o odpadech** by měla být informace, které druhy nebezpečných odpadů mohou občanům vzniknout, upozornění, že NO nepatří do nádob na SKO a je třeba je samostatně předat pouze zákonem stanoveným způsobem, především vzhledem k jejich negativnímu vlivu na životní prostředí a zdraví lidí.

10.5 Stavební a demoliční odpady

Stavební a demoliční odpad mají občané Horního Města možnost odevzdat zdarma na OC Rýmařov do množství 0,5 m³ měsíčně, nad tento limit si uložení platí. V roce 2020 odložili občané Horního města na OC celkem 11,93 tun stavebních odpadů. Tento odpad není v evidenci obce Horní Město vykázán.

Doporučení:

- **Nakládání se stavebními odpady nastavit v nové OZV** – doporučeno neřešit obcí a **nechat následnou likvidaci na občanovi** (není zákonná povinnost řešit).
- Součástí **informační kampaně o odpadech** by mělo být upozornění, že stavební odpady vznikající občanům nepatří do nádob na SKO a je třeba je samostatně předat či odstranit pouze zákonem stanoveným způsobem.

11. Návrh úpravy stávajících sběrných míst nádob na tříděný odpad, sběrný dvůr

Obec využívá pro sběr tříděných odpadů separační kontejnery, které jsou na určených místech nerovnoměrně rozmístěny po obci a také na oploceném sběrném místě obce.

Jednotlivá stanoviště jsou s větším i menším počtem kontejnerů. Umístěny jsou i na frekventovaných místech, ale některá nejsou pod dozorem občanů a jsou v blízkosti hlavní komunikace, a proto jsou patrně často zneužívána také projíždějícími řidiči. Stanoviště by se měly rovnoměrně rozmístit v obci a po případném přechodu na pytlový nebo nádobový sběr od domů, by se měly redukovat počty stanovišť nebo počty nádob na stanovištích.

V rámci předcházení vzniku odpadu je vhodné v obci vybudovat RE-USE centrum. Ideální umístění je na sběrném dvoře, kde lze jednoduše zřídit shromažďovací místo v podobě uzamykatelného a zastřešeného kontejneru nebo přístřešku. Sběrný dvůr není s přímým dozorem pracovníka obce, a tak je vhodnější najít případně jiné místo, které by bylo vhodnější. Zde budou soustředěny staré, ale stále funkční věci, které už doma lidé nepotřebují, ale je jim líto je vyhodit nebo naopak je vyhazují do odpadu. V pravidelných provozních hodinách zde bude občanům umožněno předávat funkční, ale nevyužívané předměty, např. nečalouněný nábytek, mechanické nářadí, hračky, vybavení domácnosti, umělecké předměty, sportovní vybavení jako lyže, kola, tenisové rakety atd., staré knihy, mediální nosiče (kazety, desky, DVD), hudební nástroje atd. Obsluhu systému bude zajišťovat stávající obsluha SD. V intervalu cca 1 x měsíčně budou předměty zobrazeny na www stránkách obce. Příjem zařízení bude probíhat bezplatně, přijímány budou pouze nepoškozené (ale funkční) předměty. Shromážděné předměty budou občanům poskytovány za symbolický poplatek (10-50 Kč/ks), výběr těchto prostředků bude probíhat formou sbírky. Výnosy z této sbírky budou použity např. na financování výsadby zeleně v obci nebo na jiný účel. Tento způsob má za cíl také zabránit bezúčelnému shromáždění vyřazených předmětů u některých jedinců (sběrači vyřazených věcí).

Doporučení:

- **Optimalizace sběrných míst pro separované odpady** – v případě, že obec nebude zavádět pytlový nebo nádobový sběr plastu a papíru přímo od domů, pak je **vhodné upravit počet sběrných míst** tak, aby byl přístupný všem obyvatelům a aby donášková vzdálenost nebyla příliš dlouhá.
- **Esteticky upravit sběrná místa** – provést úpravu míst, aby vhodněji zapadly do míst v jednotlivých částech obce. Lze to několika způsoby za pomoci vzdušného ohraničení v kombinaci s vhodnou zelení.
- V případě na plný přechod na sběr plastu a papíru od domů – **nechat na sběrných hnízdech pouze kontejnery na sklo a kov**. Místa upravit tak, aby mohla být v blízkosti domů a byla tak pod dohledem a zároveň aby esteticky zapadla do vymezeného prostoru.
- **Dovybavit sběrný dvůr (sběrné místo obce)** o sběrné prostředky na všechny druhy komunálních odpadů, které se vyskytují občanům. Velikosti kontejnerů by měly být optimální pro měrnou hmotnost jednotlivých odpadů a nosnost svozového vozidla. Prostor sběrného dvora je vhodné sledovat kamerovým systémem se záznamem, aby bylo možné identifikovat případnou osobu, která odkládá odpad mimo systém stanovený obcí nebo před sběrný dvůr. Obec již kamerový systém objednala.
- **Realizovat RE-USE centrum** v prostoru sběrného dvora, případně na jiném vhodném místě, kde by se soustředěny staré, ale stále funkční věci. Shromážděné předměty budou občanům poskytovány za symbolický poplatek.
- **Realizovat informační kampaň** zaměřenou na potřebu předcházení vzniku odpadů a tím snížení množství produkce odpadů. Vznikající odpady třídit a dodržet nutnost odpady využívat a ne odstraňovat.

12. Nastavení systému a agenda odpadového hospodářství měst/obcí

Odpadové hospodářství měst a obcí má mnoho specifík, která se odvíjí od legislativních povinností z pozice obce jako původce odpadu a také z pozice subjektu, kterému vznikají komunální odpady od občanů ve chvíli, kdy je občan odloží na městem/obcí určená místa. Město/obec má povinnost určit tato místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu od občanů, min. v rozsahu nebezpečný odpad, papír, plast, sklo, kov, bioodpad a jedlé oleje a tuky, od r. 2025 i pro textil a oděvy.

Rozsah těchto povinností není určen velikostí obce, ani množstvím vznikajících odpadů. A tak se soubor nutných opatření včetně nastavení systému v souladu se zákonnými povinnostmi týká totožně všech obcí v ČR.

Město musí provádět veškeré dané úkony a vést povinnou evidenci odpadů podle stanovených pravidel, a také z důvodu, aby měla přehled o funkčnosti svého systému OH.

Doporučení – zaměřit se zejména na:

- **nastavení systému odpadového hospodářství obce** – v rozsahu povinném dle zákonných pravidel – jasná pravidla musí být srozumitelná pro obec i pro občana,
- **odděleně sbírané odpady musí být nejen samostatně shromažďovány, ale musí být zajištěna čistota vytríděných odpadů** – separované odpady se dají materiálově zpracovat pouze v případě, že jsou čisté, jednodruhové a ve správné nádobě určené k jejich soustředování,
- **adresný sběr tříděných odpadů má vysokou čistotu a kvalitu** – pytlový nebo nádobový sběr od domů je vždy čistý, tedy dobře zpracovatelný, a náklad na další zpracování je nižší, z veřejných hnízd je čistota obvykle horší, tříděný odpad obsahuje mnoho jiných nevhodných odpadů a následné zpracování je drahé nebo nemožné,
- **do systému zahrnout veškeré nakládání s odpady v obci** – systém se zprůhlední a zaevidují se všechny toky odpadů, které pomohou městu k vyšší vytríděnosti odpadů a tím i k vyššímu finančnímu prospěchu – zapojení školy, která sbírá odpad, zapojení místní sběrný surovin, sběr dobrovolnými spolky ve městě, zapojení všech zařízení k nakládání s odpady, do kterých občané města předávají odpad apod.,
- **správné vedení zákonné evidence odpadů** – základem hospodaření s odpady je evidence vznikajících odpadů - jednak pro přehled o jejich tocích, ale následně také pro vyhodnocení plnění legislativně stanovených povinností,
- **předávání správných údajů z evidence odpadů společnosti EKO-KOM, a.s.** – nutné je dodržet podmínky této společnosti, která obci vyplácí odměnu závislou na množství vytríděných odpadů, zahrnutí všech separovaných odpadů přináší obci vyšší odměnu,
- **zajistit dostatečný počet nádob na každý druh sbíraného odpadu** – jednak je to povinností obecního systému, ale také je tím zajištěna vyšší ochota obyvatel odpady třídít a odkládat podle nastavených pravidel,
- **provádět optimální četnost svozu odpadů** – zajistí dostatek prostoru pro odkládané separované odpady a opačně znemožnit plnění nádob na SKO odpady, které by měly být vytríděny,
- **následné nakládání s odpady** – vznikající odpady musí být předány pouze oprávněným subjektům pro určené druhy odpadů a pro způsob nakládání s nimi podle zákona o odpadech,
- **srozumitelná osvěta pro občany** – základem správně nastaveného systému nakládání s odpady v obci je srozumitelná a neustále opakovaně prováděná informovanost občanů.

13. Shrnutí – závěr

Obec má zavedený systém nakládání s odpady podle platné legislativy ČR, který je plně funkční, ale vykazuje menší nedostatky. Zejména není nastaven tak, aby vznikající množství směsných komunálních odpadů bylo obvyklé a aby systém byl ekonomicky vyrovnaný, tedy aby příjmy odpovídaly výdajům.

Za největší problém odpadového hospodářství obce považuje zpracovatel studie celkovou vysokou produkci SKO. Další negativní skutečností je dotace systému OH z rozpočtu obce, její výše byla v roce 2020 cca 94 tis. Kč. Jednou z možností, jak tento stav upravit, je změna intervalu svozu popelnic na SKO, a to prodloužením intervalu svozu na 1 x 2 týdny. Tím se také srovná četnost svozu ve všech místních částech. Jde o nástroj, který je obvyklý a únosný pro občany. Současně je vhodné prověřit faktický počet nádob u jednotlivých domů a následně ho omezit podle počtu bydlících v domácnostech. Zároveň zajistit adresnou sledovanost výsypů, která přesně systém zmapuje a poté jej bude možné dobře vyhodnotit. Další možností je zavedení motivační složky občanům a stanovení slevy na místním poplatku za nižší počet vyvezených nádob v roce. Prioritou je snižovat množství SKO, který je dle nové legislativy finančně zatížen každoročně vyšším skládkovacím poplatkem a také je stanoven termín zákazu jeho skládkování, a to od roku 2030.

Množství tříděných odpadů je průměrné, papíru podprůměrné, je nutné realizovat takové kroky, které povedou k dalšímu zvýšení odděleného sběru využitelných složek odpadu. Zpracovatel studie doporučuje postupný přechod na pytlový sběr plastu a papíru přímo od jednotlivých nemovitostí. Je možné využít i nádobový způsob, v případě že nádoby bude možné pořídit s pomocí dotace. Postupně se zaváděným sběrem odpadu od domu by se měly redukovat i separační kontejnery na veřejných stanovištích pro sběr těchto odpadů. Vyřazené kontejnery by mohly být využity například pro bytové domy nebo podnikatelské subjekty. Vhodné je také zapojit do systému OH obce všechny podnikatele a ve smlouvách řešit nejen SKO, ale také tříděné odpady a bioodpady.

Sběrný dvůr – sběrné místo obce, vybavit tak, aby měl dostatečnou kapacitu pro přijímané odpady i pro všechny druhy, instalovat kamerový systém. Sběrný dvůr musí mít řízený provoz a správnou evidenci. Sběrný dvůr, nebo jiné vhodné místo, by mohlo také částečně sloužit jako RE-USE centrum – sběr využitelných použitých výrobků.

Sběr biologicky rozložitelných odpadů je v obci zaveden částečně sběrem na SD, což je v souladu platnou legislativou, protože řešení bioodpadu domácím kompostováním pro splnění legislativních podmínek nestačí. Nakládání se zelenými zbytky z údržby obecní zeleně a případně ze zahrad občanů, je možné řešit zpracováním v komunitní kompostárně, která může být provozována na území obce a za nízkých provozních nákladů. Kompost se tak bude vracet jako hnojivo na pozemky obce.

Stávající smluvní vztah s externí společností na svoz SKO a tříděný odpad je na dobu neurčitou a není potřeba jej měnit, pokud obec neplánuje vypsát nové výběrové řízení. Služby jsou prováděny v subdodávce a je na zvážení, zda je to vhodný způsob svozu.

Legislativní vývoj se v ČR a celé Evropě ubírá ke znevýhodnění skládkování směsných komunálních odpadů a od roku 2030 k jejich úplnému zákazu skládkování. Jediná možnost, jak v obci nakládání s odpady udržet na rozumné finanční výši, je snížit množství produkovaného SKO a zvýšit množství separovaných využitelných odpadů. Samozřejmostí je masivní informační kampaň směrem k občanům obce, která by měla začít u předcházení vzniku odpadů, maximální separace využitelných odpadů a disciplíny respektovat zavedený systém odpadového hospodářství obce. Zásady zavedeného systému by se měly odrazit v obecně závazné vyhlášce o systému odpadového hospodářství v obci.

Zpracovatel studie doporučuje spolupracovat s odbornými subjekty, které mají zkušenosti v oblasti odpadového managementu a pomohou systém odpadového hospodářství v obci postupně upravit tak, aby se stal pro obyvatele pohodlným a jednoduchým a pro obec finančně únosným. Je vhodné realizovat postupné kroky a hledat ty nejoptimálnější a nejdostupnější možnosti řešení.